Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI. Ню Иорк, Четвер, 21-го Мая 1908. Число 21. Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, May 21, 1908. No. 21.

Повідомленє.

Отсим подаєсь до загальної відомости всїм віддїлам Р. Н. Союза, що Х. Головна Конвенція Р. Н. Союза в Америцї відбудесь в містї Philadelphia, Pa на днях 7, 8, 9 і 10 Юлїя б. р.

На підставі § 90 статутів Р. Н. Союза, кождий Віддїл, котрий сповняє всї свої повинности взглядом Р. Н. Союза, має право вислати одного делеґата на Конвенцію, котрий мусить бути членом Р. Н. Союза. В тій цїли число членів буде залежати від числа осіб, котрі належать до Віддїлу і Р. Н. С. чи то на цїле чи на половину посмертного.

Делеґат заступаючий віддїл, складаючий ся з не більше як 50 членів, має право до одного голосу, делеґат заступаючий віддїл, складаючий ся з більше як 50 членів, а не понад 150, буде мав 2 голоси, а делеґат, котрий буде заступав понад 150 членів, буде мав 3 голоси.

Всї віддїли, котрі суть управнені до більше як одного голосу, можуть вислати **на свій власний кошт** на кождий додатковий голос одного делеґата.

Віддїли, котрі не хотять висилати делеґатів, можуть дати заступництво делеґатови другого віддїлу.

Жаден віддїл, котрий не сповнив всїх своїх обовязків взглядом Р. Н. Союза, як неплачене вповнї розмету або других належитостей, невиповнене ухвал, розпоряджень або статута Р. Н. Союза, невиплачене старих довгів за відзнаки, книжочки, не буде мав права вибору делеґата.

Всї делеґати мають бути вибрані 30 день перед Голов. Конвенцією і їх імена мають бути донесені Голов. Урядови на руки рекордового секретаря Р. Н. Союза **також в 30 дней перед Голов. Конвенцією.**

Кождий вибраний делеґат, має бути заосмотрений в повномочіє від дотичного віддїлу, заосмотрене печатію і підписом місцевих урядників, як також мусить вміти читати і писати.

Місце і час, в котрий відбудесь конвенція як також порядок конвенції, буде оголошено пізнїйше.

Від Голов. Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Jersey City, N. J. Apr. 15. 1908.

К. Кирчів, предсїдатель. *А. Шаршонь*, касієр.
С. Ядлосский, секр. ф. *Т. Лабовский*, секр. рек.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Цьвітень 1908.

В. 39.	Антін Кудлик ум. 12.III. 08.	1000.00
В. 6.	В. Бук. Іванів ум. 3.III. 08.	1000.00
В. 58.	Михаїл Васів ум. 21 III. 08.	1000.00
В. 45.	Тома Петкевич ум. 23.III. 08	900.00
В. 114.	Юрій Кулик утр. рук і ока	1000.00
В. 109.	К. Пеляк ж. Антона ум. 23.II. 08.	400.00
В. 119.	М. Кабал ж. Мих. ум. 4.IV. 08.	400.00
В. 44.	І. Тарасевич м. Анни ум. 9.IV. 08.	400.00
В. 53.	Зоф. Гуменна ж. Стеф. ум. 14.IV. 08.	400.00
В. 53.	Іван Динько невиль. слабість	100.00
В. 120.	Юрій Зазвірний утр. ноги	200.00
	Разом	6·800·00
	Платня гол. урядників за Цьвітень	165·00
	Адмінїстрація Союза за Цьвітень	141·12
	Весь розхід виносить	7·106·12

Розмет платить 8039 членів на цїле посмертне (кождий по 0·85 дол.) і 756 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.). Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Ф. Бідних по 1 цнт.

Член на цїле посмертне платить 0·99 дол., а на половину посмертного 57 цнт.

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Май.

21	Ч.	Йоана єванг.
22	П.	Николая пер. мощ.
23	С.	Симеона Зил. ап.
24	Н.	5. О Самар. Метод. ар.
25	П.	Епифанїя еп.
26	В.	Глїкерії мч.
27	С.	Ізидора мч., Максима

— Недуга дра Івана Франка. Сумна вістка наспіла до нас з Галичини про стан здоровля одного з найбільших наших письменників, Івана Франка. Недуга є випливом умового перепрацьованя і об'явила ся нервовою слабостию. Він пробував деякий час на лїченю в Лїпнїку (Хорватія) однак без жадної видимої полекші. Тепер вернув опять до Львова і перебуває в санаторії дра Сьвйонтковського. Послїдні вістки про стан здоровля нашого письменника, подані в „Дїлї“, говорять, що тепер недужому стало трохи лекше, устала горячка, що кождої хвилини могла довести до катастрофи та апетит хорого побільшив ся. Але, на превеликий жаль та смуток, лїкарі все таки не подають великої надії на те, що хорий одужає. Недуга нашого славного письменника відбила ся великим смутком по всїй Галичинї. Ми певні, що такий самий смуток обхопить і тут, за океаном кожде щире, руське серце, що бє ся разом з серцями наших братів. Ми знаємо чим був і є для нас Іван Франко і тому зі щирого серця бажаємо, щоб до слабого повернула ся його сила і здоровлє яке він так щиро і з самопожертвованєм зложив на службу рідній країнї. А разом з нами сего самого бажає єму і вся Американьска Русь.

— Гарний посол. Коломийська прокураторія має виточити карне слїдство проти москвофільському послови до львівського сойму Миронюкови-Заячукови за тяжке побитє своєї жінки. „Господин посол“ так побив жінку умисне сплетеним вужищем, що бідна лежить на смертельній постели. Гарних послів мають москвофіли, правдиві русскі, нема що казати.

— Як доносить „Дїло“ то при виборах до ради повітової в Тарнополи побідила українська лїста. Вибрано 9 наших членів. Українська лїста дістала 145, шляхотсько-польська 94. а кацапська 1 голос.

— „Громадський Голос“ подає в послїднім числї слїдуюче: Від чого умирають галицькі старости? 23-го цьвітня удало ся до Печенїжина двох відпоручників читальнї Просьвіти в Яблонові, яка хотїла дати у Великодні свята представленє „Січ іде“ з наміром поспитати старосту, чи буде позволено, щоби не робити безпотрібно коштів. По дорозї спитав їх якийсь полїціянт з відки вони і що за одні, а по відповіди один з них спитав полїціянта, як зветь ся тамошний староста і комісар та пішли далї. А що то було як раз в обідну пору — а староство отвираєть ся, як казав полїціянт, часом пів до четвертої а часом і пізнїйше — залежить від гумору п. старости, — то пішли вони за місто і положили ся на траву. По хвили надійшов жандарм в службі і завізвав їх щоби ішли з ним. Запровадив до староства. Першого закликав старшого відпоручника А. На вид не застрашеного гайдамаки, пан староста кинув ся в зад — та скричав до жандарма: „Прошен го зревідоваць!“ Та жандарм не ревідував — бо заспокоїв його сам А. кажучи, що він прийшов з інтересом до п. старости. Та п. староста не переставав трясти ся. А коли А. почав шукати в кишени поданя та примірник, тримаючи другою рукою полу сурдута — пан староста Тибінка скричав не своїми голосами: „Зревідуй го пан! Зревідуй го пан!“ Тодї приступив жандарм і на спосіб росийський, „руки до гори“ — зревідував та обмацав нїби баба курку. А п. Тибінка все таки не переставав трясти ся. Та коли перечитав поданє приобіцяв, що буде позволено (але мабуть без памяти говорив, бо таки заказав по трьох днях т. є. в день представленя.) Дзєльни рицерж! Нє згінє Польска на рускєй зємі! А самий факт нїби мовить: на злодію шапка горить.

— Полки австрійської краєвої оборони (ляндвери) дістануть небавком власні орхестри, як се є при спільній армії. Оркестри краєвої оборони будуть з огляду на кошти не так сильні, як полків лїнїйних і будуть мати лише дуті інструменти.

— Дня 18-го с. м. замкнено один з найбільших банків в Пітсбурґу: Allegheny National Bank. Причиною є величезна дефравдація касієра банку, Вітіяма Монтґомерп, який вкрав 2.105.000 дол. Дефравдацію викрито 7го с. м. і дефравданта сейчас арештовано. В наслїдок упадку сього банку застановила свої виплати фірма James Ararotthers & Co, одна з найбільших фірм в краю.

ФРОНТОВА КІМНАТА

для 2ох або 3ох мущин сейчас до винайму. Близші відомости у:
Сп. І. Сїмків
603 E. 13 Str. (cor. Ave B.)
N. Y. City. 20-1

ВЕЛИКИЙ ПРАЗДНИК

сьвяткувати буде Йонкерска руска Громада церковна на днях 23-го і 24-го н. ст. Мая с. р.

Наш Архи-Єрей, ВПреосьв. Кир Сотер С. Ортиньский, відвідає в тім часї руску гр. кат. церков св. Арх. Михаїла при Chestnut Str., Yonkers, N Y. Заряд згаданої церкви має собі за честь отсею дорогою повідомити і щиро запросити на той празник Вас дорогі Братя і Сестри Русини так з Yonkers як і з околиці; особливо Вас Сусїди добрі з Ню-Йорку міста і з Jersey City, N J

Приходіть громадно усї, в кого не завмерла сьв. греко-кат. віра, в кого ще щиро-руске серце в грудях бєть ся.

Приходьте і докажіть Вашою участею в торжестві, що не байдужна Вам краса і величність нашого сьв. обряду, докажіть перед чужими, що і тут на чужинї любите та кохаєте Своє, що вмієте і знаєте віддати честь, кому честь належить ся.

Іменем Заряду
о. Д. Добротвор,
місц. душп.

ПРОГРАМА ПРАЗНИКА.

В'їзд торжественний ВПреосв Владики до церкви, при походї місцевих руских Брацтв, наступить в суботу 23-го мая о 4.33 г. по пол. з Hudson River Depot.

Достойного Князя і Гостя повитає при входї храма місцевий душпастир враз з народом о 5 год.

Слїдує Архи-єрейский молебен, опісля похід до угорско-рускої церкви сьв. о. Николая при Ash Str.

Недїля 24-го мая в церкві сьв. Арх. Михаїла при Chestnut Str.

О 8 год. рано: Утреня і читані Сл. Б. Перед 10 год. похід Преосьв. Владики з дому парох. до церкви на торжественну Архи-єрейску Службу Божу в часї котрої Преосьв. Епископ довершить посьвяченя кивота і бальдахину, та 8-ох величавих олїйних образів. (Всьо справлене коштом громади церковної за суму зверх $1000.00).

По Сл. Бож. Архи-єрейска проповідь-наука.

З полуд. о 3 год. посїщенє рускої школи парохіяльної.

О 4 і пів гостина Преосьв. в комнатах „Руско-Народної Спілки“.

О 7 год. Духовний Концерт місцевого „Бояна“ в церкві, з представленєм движимих образів з Житя і Страстий Г. Н. Іс. Хр.

Слїдує Параклис до М. Божої і закінченє празника.

НА ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА В КИЇВІ.

Андрей Сабарой з Simpson, Pa.	.50
П. Штоґрин	39
Попередно оголошено	1.00
Разом	$1.89

БЕРИ І ЧИТАЙ!

Отсим подаємо до відомости загалу, що вийшла з друку дуже цікава і обємиста брошура під заголовком „Бери і читай!“, написана одним найсьвідомійшим твердо-Русином. Коштує лише 30 цнт.

Замовленя і гроші висилайте на адресу:
Mr. A. Mryc.
339 2nd Ave.,
New York, N Y

— Подає ся до загальної відомости, що Славяньске Еміґрацій не Товариство (Slavonic Immigrant Society) перенесло свій офіс з 35 Broadway на 9 Old Slip, зараз коло стациї елевайтру на Ганновер Сквер. H 80

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

товариства „Просьвіта“ відбуде ся в суботу дня 23 Мая 1908 р. в Лїберти Гал ч. 255—263 Е. Гаустон Стр. Дохід призначений на Біблїотеку Тов. „Просьвіти“. Початок о год. 7 вечер. Вступ 25 цнт. На сей баль запрашає Русинів з Ню Йорку і одолиці.

20-21 Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює Бр. Пресьв. Богородицї віддїл 86 Р. Н. Союза в Olyphant Pa. дня 30-го Мая 1908 в гали Ник. Кисїльовского при River Str. Початок о 10 год. рано. Запрашаємо на той Баль усїх. Прийдїть як найчисленнїйше, бо на тім Балю будемо приймати нових членів без вступного.

А за добру забаву ручить Уряд

Мих. Мийка, предс.,
21-22 Анд. Тарас, секр.

NEW BRITAIN, CONN. Подаємо до загальної відомости, що парафіяльний мітинґ гр. кат. церкви Пресьв. Тройцї відбуде ся дна 22-го сего місяця о годинї 7-ій по полудни на Lafayette Str. гали в цїли полагодженя справ тої церкви.

Комітет.

НА ПРОДАЖ!

Кілька тисяч акрів найлучшої землї в Норд Дакотї.

Сплата на 5 лїт.

За інформаціями звертатись до
V. H. Hryvnak,
-22 Balfour, N. Dak

ДЕ ЄСТЬ.

Василь Рак, з села Дошно, повіт Сянік, котрий виїхав з краю, перед 7-ма роками і перебував в Chicago, Ill. Пошукує єго братанець в важній справі. Хтоби о нїм знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу:
Григорий Коваль
New Kensington, Pa.
p. o. Box 668.

Брак роботи

є причиною, що богато Русинів мусить оглядати ся за иньшим занятєм. І нащо богато ломати собі голову, коли тепер фарми незвичайно подешевіли. Пишіть сейчас по всякі інформації, залучаючи марку на відповідь на адресу:
JOE CHARKASS
184 Hudson Str. New York, N. Y.

ВАЖНЕ ВІДКРИТЄ.

Коли др. Harvey оголосив своє відкритє про обіг крови в людскім тїлї, то загал приняв його сьміхом бо нїхто не умів оцїнити якої ваги було се відкритє. Днесь ми знаємо, як правильно кружить кров в нашім тїлї, і що вистане лишень, аби кров удержати в належній чистотї, а чоловік буде тїшити ся повним здоровлєм і силою. І ми рівнож знаємо, що кров повстає з поживи і щоби кров була чистою, є необхідною річию, аби орґана травлена працювали правильно. Ми знаємо дальше, що Трінера Американський Елїксір Гіркого Вина є одиноким успішним, певним і добрим лїком для бідного, змученого, хорого жолудка. Вино се дїлає безпосередно на жолудок приноровлює єго до приняти і стравленя кождого корму, а тим самим до роздробленя єго і переміненя на добру, чисту кров. Вино се додасть доброго апетиту, дасть знамените травленє, чисту кров, здорову краску лиця, силу і енерґію тїла. По всїх друґсторах. Jos. Triner, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Давна пригода.

Ніч западала над стародавним Римом і на вулицях починав угавати денний рух. Крамарі зачиняли крамниці, ремісники — свої майстерні і розходили ся по домівках на спочинок.

Ще здерідка пробігали вулицями слуги, що їх посилано за ріжними справами; раби швидкою і мірною ходою приносили у химерно цьвяхованих і розмальованих ношах богатого пана патриция; по трактирах та винярнях ще гомоніли, попиваючи дешеве вино і граючи у кости, всякі люди: визволені раби селяни, прості жовнїри і преторияниї*) з придворної гвардиї, чужоземцї та всякий иньший народ. Инодї приходила сторожа з жовнїрів, догладаючи, щоб не заводжено бійок на вулицях та по тих тратирах. А біля мійських воріт стояла вартова сторожа і оглядала кождого, хто входив або виходив.

Вештало ся у таку пізну пору чимало й непевних людий та шпигунів, які достежували, чи не збирають ся де на таємні збори прихильники нової науки, що чим-раз більше ширила ся серед народу.

Занесено було ту науку зі Сходу. Прихильники сї не визнавали римських богів і всього старого ладу, а молились до якогось иньшого Бога і дивного ладу бажали на сьвітї: щоб не було бідних і богатих, а всї щоб були рівні, щоб не було панів і рабів, а всї люди були-б як брати. Звали тих людий: християни, бо науку ту дав їм Юдей Христос, якого за се розпяли на хрестї враз із розбійниками.

А наука та ширила ся чим раз більше і більше, дарма, що уряд римський лютими карами карав еї прихильників..:

Переважно приймали еї люди бідні та безправні; раби та робочий нарід, але лучали ся серед прихильників нової науки і такі люди, що були не з рабського робучого роду, а панів-патриціїв або з рядів війська та преторияниів, — до війська-ж мали право вступати тільки повноправні римські горожани.

Римський уряд держав безлїч шпигунів і донощиків, яким платив за те, що вишукували вони християн; були й добровільні, охочі донощики та сакофанти **), які цупко держали ся старо-римського ладу і ще завзятїйше від нанятих шпигунів вистежували християн і доносили на них; але нїчого непомагало: чим більше переслїдували й карали тих людий, тим більше й більше ставало їх, тим дальше і ширше йшла нова наука.

* * *

Вузенькою та вбогою вуличкою на передмістю Риму по той бік ріки Тибру йшло серед ночи двоє людий. По одежі їх та навіть по легкім вільнім ході можна було пізнати, що вони були не з простого звання. І деякі перехожі, що зрідка зустрічали ся з ними, дивуючись, оглядали ся на них, бо у тій убогій частинї великого міста навіть у день не трапляло ся богато людай, щоб ходили не в лахмітю. Але з обличя віяк не можна було пізнати тих двох людий, бо темно було.

— Чи далеко ще. Марку, — спитав один з них.

— Нї вже, Септіміе, — озвав ся другий. Ось там, за тими кипарисами, — він показав рукою вперед, — почнуть ся виноградники, то там і буде. Тиж знав, що не близько нам доведеть ся йти, бо мусимо вибирати безпечні місця... Хоч хто його знае, чи й там безпечно буде?...

— Дивно тепер на сьвітї дїеть ся! — зітхнув Септімій. Ви-ж людям лиха не робите, рівність людий проповідуєте, а мусите ховати ся, як злочинцї, і карають вас, коли зловлять, гірше за всяких злодіїв та розбишак.

— Старий лад нас карае, бо для него ми вороги, — мовив Марк. Він держить ся кривдою і мусить щезнути, як дим, коли всї люди приймуть нашу науку — науку рівности та братерства всїх людий.

— А чи будеж, воно коли так? — спитав Септімій видимо не подїляючи надій Маркових.

— Ми вірімо, що буде, і та віра дае нам силу терпіти всї муки і кривди, навіть смерть люту. Бо вірімо ми, що наші муки і страдання дадуть щасте і добро ближним, а смерть дасть жите.

— Наш великий Учитель умер на хрестї, а Його смерть дала нам жите, бо прозріли ми правду: до тої пори ми ходили темні і жили звірячим житем, — аби тільки наїсти ся та у достатках жити. А тепер ми живемо людським житем, — бо бачимо, що не одним хлїбом живе людина. Та й ти, Септіміе, через що до нас прихильним став, подумай? Миж тобі не додали нїчого до твоїх богацтв і достатків, ми тебе не просили й не закликали до себе, а сам ти побачив, як катували наших людий, як вони добровільно йшли на ті муки, і подумав ти: що відриває тих людий від спокійного, буденного житя і гонить на муки і смерть? Защо їх, не розбійників і не злодіїв, так карають? Подумав еси так — і вже заняла ся у тобі іскра житя нового; ти почав шукати нас, розпитувати, а сам став жити вже не так, як жив досї: і добрійший став і рабів своїх жалїеш і за покривджених вступаеш ся. Ще не розгоріло ся у душі твоїй те полумя настільки, щоб міг ти, вельможа і патрипий з дїда прадїда, признати за брата останнього раба або поденного робітника; ти, префект *) не можеш ще назвати рівним тобі простого жовнїра з твого легіону **); ще не дійшов ти до того, але дійдеш: бо же вже у твоїй душі іскра житя людського, не звірячого. А зайняла ся у тобі та іскра житя із смерти тих людий, яких ти бачив у римських цирках, як їх хижі звірі роздирали, та як їх на шибеницях і хрестах роспинали. Тепер ти робиш добре дїло для бідних ближних твоїх і почуваеш радість, і легко тобі й благо на душі. А взяла ся у тебе та радість, і благо з мук і страдання твоїх ближнїх, яких ти поки-що не можеш відважити ся назвати братами. Розумієш тепер?

Септімій мовчав, задумавшись.

Тимчасом проминули вони ту купку кипасирів, на яку показав був з далека Марк і пішли поміж виноградники, що розтягали ся геть аж на гору. Втім несподївано почув ся з під старого розлогого оріха тихий голос, що промовив до них:

— З чим ідете?

Септімій здрігнув ся, неначе прокинувшись від своїх дум і мимохіть лапнув ся за лївий бік, де висїв у його короткий меч.

А Марк спокійним голосом промовив одно тільки слово та й те по грецьки: „іхтіс“ (риба).

Проходіть, в імя Боже! — озвав ся з темряви той сам тихий голос.

І вони перейшли через невеличку фірточку та й пішли вузенькою стежечкою поміж кущі винограду.

— Що ти сказав, Марку? спитав Септімій. Якесь дивне слово почуло ся мені.

— „Іхтіс“, відповів Марк.

— Дочогож те слово — риба, та се по грецьки?

— Се наше гасло, умова така. Як почали нас переслїдувати, ловити і карати, то мусїли ми ховати ся і вмовляти ся про гасла, щоб могли ми своїх від чужих відріжнити. Бо часто поміж нами вештають ся шпигуни і донощики. А те слово „іхтіс“ взяло ся з початкових букв імени нашого Великого Учителя: Ісус Христос — Теу (бога) Ійос (сина) Сотер (спаситель); як скласти ті початкові букви, то й вийде грецьке слово: риба. А деякі сикофанти, побачивши, що у наших домах подекуди на стїнах намальована риба, почали говорити й писати, що ми буцїм-то молим ся до животини всякої, а далї вже й иньші всякі бріхні пустили: буцїм то ми і кров людську пемо і всякі неподібні хріхи робимо на наших зібраних.

Тимчасом дійшли вони до дверий у льох, де складало ся всяке начиня з вином. Біля дверий стояв молодий хлопець і знов спитав їх, як і той, що біля фірткн:

— З чим ідете?

І знов таку саму відповідь дав йому Марк. Септимій війшов за Марком тими дверима. На сходах, що спускали ся у винницю, було сьвітло, бо на стїнах висїло кілька каганцїв. Спустившись за Марком по сходах у винницю, побачив Септімій чималий збір людий: чоловіків, жінок, старих і молодих, у ріжних одежах, але переважно у бідних. На стінах і тут сьвітили ся каганцї, а в одному кутку на столику сьвітило ся кілька великих воскових сьвічок, а серед них стояв хрест, велика чаша і ще де які річи.

— Здоров будь, Септіміе! І ти до нас прийшов?

Отсе радість нам яка! почув він голос біля себе і здивував ся, побачивши свого приятеля з дитячих лїт, проконзулевого ***) сина, Клявдия Доміция.

— Здоров будь, Септіміе! Благословен час, коли ти до нас прийшов! промовив другий голос, і побачив Септімій, ще більше здивувавшись, свого центуріона****), старого вояка Тулія Глябра. Не встиг Септімій привитати ся з ними, як обступили його ще другі знакомі люди і чим-раз більше він дивував ся, бо нїколи й негадав зустрїти їх тут.

Був і Люцінїй Кустос, відомий адвокат, і Аврелій Руф, старий лїкар, що лїчив його, Септімія, коли він заслаб на тяжку горячку, і красуня Октавія дочка Сицилїйського претора*****) Конона Муса і з десять жовнїрів з його легіону. Всї вони радісно витали його, і дивував ся Септемій, що всї вони поводили ся між собою, як рівні, як братя: і преторова дочка з вельможного, богатого роду і простий жовнїр-легіонар і бідний раб з мозолястими чорними руками, якого драна сорочка ледве прикривала тїло.

Всї вони радїли, побачивши його між собою і радість та була щира.

Підійшов до них старий сивий чоловік у білій полотняній одежі.

— Отче присвітере! звернув ся до його Марк; узявши за руку Септімія. Отсе той прихильник наш Септімій Рубер, про якого я тобі казав. Він прийшов до нас, хоч і не приняв ще нашої віри, але серцем своїм він живе при нїй.

— Здоров будь, брате, просто і щиро повитав Септімія старий пресвітер*). Хто до нас приходить зі щирим серцем, того ми приймаемо, як дорогого гостя. Бачу, тут у тебе є чимало знайомих.

— Еге, відповів Септімій. Поправдї, я не сподївав ся побачити їх тут. Я думав...

— Ти думав: се віра чернї, рабів. У нас усї рівні, усї однакові. Тим і сильна наша наука.

— Дивує мене, що вас так переслїдують і караюють, коли ви не тілько нїякого лиха не проповідуете, а навпаки: любов та рівність між людьми. Комуж від вашої науки може бути лихо?

— Нас не люблять ті, кому потрібна не рівність, а кривда, не любов, а насильство одних людий над другими, мовив старий пресвітер. Не люблять богачі, бо наш Великий Вчитель проповідував, що треба роздати своє добро вбогим, треба зняти з себе сорочку і віддати еї голому. У них же всї думки, всї турботи на те йдуть, як би ще побільшити свої багацтва, як би зняти останню сорочку з біднозо, хоч самі мають вони досить багатої одежі. Переслїдуе нас уряд римський, бо і він складае ся з тих самих багачів і держить ся він лиш доти, доки люди дїлять ся на патриціїв і плебеїв, панів і рабів, римських горожан і безправних поневолених народів. Чим держить у своїй власти Рим усї ті преріжні народи, як не насильством та кривдою? „Divide et impera“ — розєднай і управляй... І держать таким чином у ярмі велику силу преріжних народів, від Аквітанії аж до Сирії, від Картагіни до Гіперборей.

— Щож ви можете зробити проти такої сили? — спитав Септімій. Чим еї поборете?

— Словом правди, — мовив старий. Ти бачив здалека величезний столїтний дуб, на могутному пни, з широкими розлогими галузями і подумав: віки стояти йому. А підійшов ти близше і побачив, що в йому велике дупло і середина вся трухлява і стоїть він мало що не на одній корі своїй. Ти думав попереду яка сила може його звалити? — а побачив, що може він упасти не тілько від сокири, але й від подиху вітру.

— Чиж такий він трухлявий вже у серединї, отче? — спитав Септімій.

— Був колись міцний і здоровий за тих часів, коли сам народ римський порядкував своїми справами і вибирав собі сенат. **) А тепер... Ти-ж бачиш: роскіш, облесливість та роспусту серед вельможів придворних, хабарі і окрадане державного скарбу серед урядових урядників: законів не поважають, самоволя скрізь.. Хиба се не дупло трухляве?

Не знайшов Септімій відповіди старому пресвітерови.

Тимчасом всї присутні подїлили ся на купки, і міркували про свої справи. Здебільшого говорили про запомогу найбіднїйшим своїм братам, сїмям тих, що їх у тюрмах вязнено або заслано у далекі краї Гіперборейські, вдовам і сиротам тих, що їх на смерть покарано у цирках дикими звірями та на шибеницях і хуестах. Потроха підходили ще нові братчики. Але озвав ся голосно старий пресвітер:

— Пора, брати мої, на молитву ставати!

І пішов сам у той куток, де стояв на столику хрест і чаша.

Ущухли розмови і поставали уважно всї, повернувшись очима до старого присвітера.

Втім почув ся з надвору крик і гомін і вбіг у винницю той хлопець молодий, що стояв біля дверий.

— Преторияниї! — крикнув він.

Заворушили ся усї, збили ся у купку, мов та отара овечок, що вовка зачула, зняв ся гомін, де-не-де чув ся жіночий плач... Тїкати було нїкуди.

По сходах затупотїла хода багатьох людий і у винницю почали набігати узброені жовнїри преторияньскої гвардиї. . . . . .

Довго держали у темних підвалах римських тюрем тих християн, яких забрано на зібраню у винницї.

Родичі деяких вязнїв, що були значнїйші, бігали по всїх урядових особах, щоб визволити своїх близьких. Кого проханем і слїзми, кого дарунками і грішми нахиляли вони і пощастило їм декого визволити, здебільшого під великі застави.

У Септімія були заможні і сильні родичі, то й пощастило йому визволити ся найпершому. Тільки, щоб не дразнив він декому очий, звелено було йому на

---

*) Преторияниї — жовнїри, що служили в гвардиї римських цісарів.

**) Сакофантами називано добровільних донощиків.

*) Префект — титул римського офіцира.

**) Легіоном звав ся полк римського війська в силї 6.000 мужа.

***) Проконзуль — намісник римської провінциї.

****) Центуріон — сотник у римськім війську.

*****) Претор — високий судовий достойник.

*) Пресвітер — сьвященик.

**) Сенатом звала ся в давнім Римі прибічна рада короля зложена з визначних Римлян.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

де-який час виїхати геть на чужину, в Александрію. Визволали і красуню Октавію бо батько її був претором у Сицилії, а надто — мав сватати її син сенатора, придворного вельможі.

Жовнірів легіонарів за те, що належали до ненависного брацтва, хотів уряд на смерть покарати та згодом змилував ся — і заслано їх на службу у найдальші легіони — в Нумідію. Ще далі, аж до Гіпербореїв, заслано лікаря Руфа і адвоката Кустоса. А старого пресвітера і з ним усіх, хто був в черні, з рабів, — засуджено на смерть у цирках та на шибеницях і хрестах.,.

* * *

Давно се було: півтора тисячу літ перед нашими часами.

М. Пилипович.

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П-н.

(Дальше).

Таких сект, раскольників всякого рода в російській церкві є безліч. Урядова статистика подає вправді число сектантів лише на 3 мілїони душ, але на сей офіціяльний рахунок не можна класти так великої ваги, бо уряд вже задля державного інтересу робить в таких річах перепись тенденційно, фальшиво; впрочім, і самі сектанти з боязни перед карами мусять перед урядом певно затаювати своє відступництво від урядової церкви. Приватні російські жерела числять сектантів на 10 до 15 мілїонів, [1]) а деякі навіть говорять що ціла четверта часть теперішньої російської церкви пішла в раскол і сї приватні жерела яко безстороннійші більше певно достовірні чим урядові. — Розуміеть ся, що я не стану тут говорити широко про сї секти, бо се повело-б трохи за далеко лише схарактеризую їх кількома словами після їх головного напрямку. І так, найважнійші секти російської церкви ділять ся на: 1) старовірців - поповців себ то таких, що мають попів; 2) старовірців - безпоповців, що попів не мають; 3) секти містичні (духові), як глисти або люди божі і скопці; 4) секти раціоналістичні (розумові), як духобори, молокани і иньші; 5) секти більше - менше протестантські, як штундисти і баптисти. А є ще й секти дуже дивовижні, нераз прямо кримінальні. Так прим. оснував о. Іван Кронштатський, що уходить між темними масами вже за житя за святого чудотворця, нову секту, що називаеть ся від його імени: Йоанітами. Обаламучені им мужчини і жени поприбирали собі такі назви як сьв. Дух, Пречиста Діва, Архангел Михаїл, Марія Магдалена, Іоан Хреститель тай імена иньших Апостолів і святих і під покривкою религії допускались вони ріжних проступків як обману, вимушеня, рабунку, спроневіреня, уведеня і т. и. Вкінці вийшли зброднї сеї секти на верх і за них як і за святотатство та образу державної церкви зарядили петербурські власти, як звіщали про те й американські часописи, кримінальне слідство проти сеї секти згладно її провідників. І чи не кидае сей факт аж надто сумного сьвітла на російську, цареславну церков?

І повстали тай множать ся секти в Россії не лиш задля васкорузлости і безплодности урядової церкви, про що в горі була мова, но також задля страшної темноти народа і задля корупції, продайности в публичнім житю і проти сего деморалізуючого впливу духовенство не має сили ані відваги явно виступити. Тай переслідують отих сектантів, як лише в Россії уміють, і шлють їх в тюрму або в Сибір (духоборів прим. гонили на Крим, на Кавказ, на Сибір, аж в решті вони самі накивали пятами матушці Россії тай перенеслись громадно на зимні степи Канади, де, мимоходом кажучи, завдають вони своїм дивним поведенем канадийському урядови чимало клопотів), но те все не помагае нїчого, сектанство не зникае. Справді, що держить російську церков посеред тільки сект від цїлковитого розкладу, то лиш сильне рамя сьвітської власти і надто жорстокі, драконські закони проти відступників. Колиб так під нинїшну пору в Россії прийшла справдїшна свобода совісти так половина мужицтва, як вищують сьвітлїйші російські писателї, опинилась би в расколї, а жіноцтво перейшло би на католицизм.

І супроти так сумного стану російської церкви нам зовсїм зрозуміло, що в її лона відзивають ся так часто голоси, накликуючі до реформ, до змін устрою церкви, що в писаних навіть російських на теми церковні пробиваеть ся якийсь неспокій і непевність що до правдивости науки православія, [а многі звертають ся прямо до „вічного міста", до Риму по розвязку питаня. Пригадати-б лише так звісного публициста і історика, Владиміра Соловйова, що в своїм часі вистосовав (був писане до архимандрита Платонова і всїх епископів Россії, в якім заявляв зовсїм отверто, що вихід для російської церкви із її нужденного положеня е лише один, а се сполука із западньою церквою, значить з римською Столицею. [2]) І днесь, як пишуть російські часописи, приготовляють ся в Россії до собору, на якім маеть ся перепровадити цїлковита реформа російської церкви. Так прим. говорять про привернене російського патріярхату про улекшене служеня сьв. Литургії і сьв. поста, про помирене старовірців з церквою урядовою і т. д.; чи вийде одначе що із тих дискусій, покаже будучність.

От так виглядае в найзагальнїйших рисах перший зовнїшнїй ворог нашої церкви в Америці — церков російська. Від свого зверхника, царя, заслужила вона собі слушно на назву „цареславна" (від часу, коли цар Петро Великий установив сьвятїйший Синод, в якім через сьвітського обер прокуратора царі е всевладні); відношене її до держави е таке як відношене слуги до пана, нисшого до висшого і через сервілїзм (рабство) та засушеність, так сказати-б, в собі підмінувало її сектанство. І говорив я насамперед про главенство в католицькій церкві тому, бо цареслави люблять йменувати нашого чоловіка кованим словом „папештак"; щоб одже шановний читач пізнав, як треба розуміти главенство римськово Папи в католицькій церкві, я старав ся бодай здебільша се розяснити (именно, Христос е головою своеї церкви, але невидимою. Но церков на земли попри свою невидимість е також видима, тимто й мусить мати і видиму голову. І такою видимою головою був сьв. Петро а відтак всї його законні наслїдники римські Папи). Потім я зобразив питане главенства в російській церкві як також представив загальний її стан на те, щоб шан. читач міг пізнати докладнїйше ворога і через таке пізнане міг лїпше і успішнїйше з ним боротись.

(Дальше буде.)

[1]) Пор. Joseph Wilbois, L'avenir de l'Eglise russe, стор. 232.

[2]) Дивн більше: I. L. Gondal, S. S. L'Eglise russe, septieme edition стор. 62.

Гладикові „фарми".

Останнїми часами в безглуздім „Посувачі" — Гладик що раз то густїйше пише про якійсь „фарми" в Рассеї.

В 14-ім числї сьогож таки „Посувача" знов є ляпанина про ці „фарми".

„Покупка фарм (?!) в Рассеї уже начата. Першії охотники жіють на русской земли, — начинають своє господарство... Хотячії покупити фарми в Россеї, или їхати в Сибир (!), до роботи при постройці приамурской желїзной дороги і там даром получити землю..." то най заручать ся сьвідоцтвами від Гладика (!) і... пакуй, прямісїнько в Россею — „матушку"!...

Читаючи в „Посувачі" таку ляпанину — я здивував ся. Та Америки з „матушки"-Россеї, а відтак і добре памятаю, що там яж не досить то давно прибув до рассейський нарід поміра з голоду, не маючи з е м л і, та й де заробить на хлїб, — а тут, на тобі... якісь „дешеві фарми!..." Та ще й — по Гладиковім розказі— на цїх „фармах" течуть річки, — не меньші від американської Міссісіпі, — з меду і молока, а береги мають з дуже доброго кісїлю. Аа... аж слина котить ся!...

Чи не атсроном який, цей Гладик?! Він через свій т е м н и й „Посувач", — мов той астроном через телєскоп, — як почав приглядять ся до місяця на небо, то видивившись не то що „фарми" в Рассеї, а навіть ще й р о б о т у при будові амурської желїзниці в Сиберії. Комедія з цим Гладиком: та він хиба може в сні бачив Рассею, а то й того ні; а за Сиберію, та Амурську желїзницю, то йому треба булоб уже й мовчати. Та й чи дав то він був Обушкевичовим сварозом в Олифантї, Па. разом з двома з Борухом, своїм неосьвічеником, як і сам — камрадом. А тут, на тобі —на услузї у рассейських, шпиг.

Досить тільки один раз глянути на його „Посувач", щоб явити собі, що це за один. Гладику безсовістний! Продана твоя шкура з кістками шпигам! Куди ти підбиваеш народ їхати? — в Рассею?! Та всякому-ж відомо, що там рассейський уряд уже кілька років як веде безупинно війну з рассейським народом. За віщо-ж там война уряду з народом, як не за землю? Чи тобі, Гладику, не відомо, завіщо говорено, які були питання в 1-ій та й 2-ій Думі: теж за землю. Та й завіщо представників (послів) народніх закуто урядом в кайдани тяжкі й посаджено по вязницях? — Теж за те, що вони добувались за для голодного народа землї. Правда, що вся майже земля в Рассеї під владою коронованого ката, Миколи, та урядовців, але в Держ. Думі нарід сказав с в о ю в о л ю, що вся земля є народня, тільки цими явками у нього украдена й пограбована й ці гнобителї мусять їй повернути народу — як взяли: без жадних гроший. В Россії ніхто цеї краденої землї не купуе — бо той позістане Юдою-запроданцем бідного народа й того жде кара народня. Хто зважив ся купити землю свою у ката Миколи і Ко. — той позістав тяжко покараний народом. Такі люде, не то що не господарюють на купленій у катів народній землї, а навіть накладають життям. Там, в Рассеї, тепер іде величезна безупинна борня за землю межи народом і урядом мордерців: нарід не хоче навіть з половини орати цеї украденої у нього землї і ця земля лишаеть ся не засїяною навіть цілі роки. В Самарській та сумежніх з нею губерніях не осталось камня на камні від фарм (фільварки, економії) після селянських розрухів все спалено, розруйновано динамітом та порохом! Навіть урядове військо в значнім числї не має змоги захистити маєтки цих гнобителів-урядовців від справедливого гніву народнього, бо за покривджених Бог заступця. Голос народа — голос Божий! В Київській та Полтавській губерніях теж само постало. То теж робить ся й по всій „матушкі"-Рассеї безупинно.

А що-ж чекає поодиноких людий, які зважають ся їхати, та купувати цю крадену землю?!

Та їх і кісток ворон не знайде.

Далїй в своїй ляпанині Гладик, чи може иньший справжнїй шпига рассейского уряду — каже: „Емигрантами опікуєсь виключно в той цїли сорганізоване „общество" під покровительством знаного в Рассеї патріота Холмского Епископа Евлогія"...

Ага, от що! Сюди і „сьвятитель"-шпига Евлогій вмочив свої пальці!...

Наш Архишп. Платон був в другій думі ватажком чорної сотні, а цей чорний Евлогій — тепер ватажком цих відпадків громадяньства в 3-ій думі. Тепер, я думаю, всїм ясно з відкіля взяли ся ці „фарми"... — Рассейське громадяньство не хоче купувати у грабителїв свою власну землю, политу своєю кровю, нїхто навіть і не зважуеть ся сього зробити. А відтак і виходить, що треба повернути народу украдену, пограбовану у нього землю, а як що нї — то він сам відбере, та ще й віддячить!... От в сю справу й всунув свої „сьвятительські" лапи Евлогій, так само як во время оно наш Платон в 2-ій думі. А коли справжніх представників народніх повязнено і кат Микола назганяв в Думу відпадків чорних та темних — то й нема кому втерти цьому Евлогію пику. От цей Евлогій, шпиг рассейський — камрад Платонів — нарадив ся зі своїми підшпижниками й вирахували: „нї, землї громадяньству не можливо повертати, най купуе, а коли вони бідні, не мають гроший та ще й уперто кажуть, що то їх земля — ми не дбаємо о тім. Адже в Америці є Русини, яких безупинно туманить Платон з Ко., а у них є досить долярів — давай напишемо нашому Архишпизі, най намовляе їх їхати до нас. А відтак і наші шифові Ко. зароблять й нам досить долярів перепаде, бо ми їх долярів за землю не будем жалувати. Най купують — аби нам добре заплатили, а там нехай їх ходять і живих не буде, ми своє одержали". Порадились і от тепер і намавляють їхати на ці „фарми".

Тепер, народе, бачиш які то московські „сьвятителї", які їх попи, та й який це восточний обряд! Це шпиги й шпиги!! Шпига шпигою їде й шпигою поганяе. Їм не то, що не можливо вірити й одному слову, а навіть і стояти по близу їх не можливо. Це цїлком нездорове повітря: це як не холєра, то має бути справжня чума шпиговства. Народе! Протри свої очи й гони їх від себе! Перехрестись народе й скажи цим шпигам: подінь ся сатано туди, звідкіля взялась!...

От вироди рассейські! за для того, щоби мати власні кишені набиті грішми, вони не жалїють позбавити життя навіть й тисячі люда, заманюючи його в Сиберію! А чим перед ними, неситими, бідні Русини провинились?! Хиба тим, що працюють і мають якого там цента. Ляпають про роботу в Сиберії?! — Та там не строять жадної желїзниці, а хоч би й було що подібне, — то там роботи на який місяць, другий, бо деж би вони там будували желїзницю: Амур в Манджурії, а вся вона в руках Япану. Де ви, вироди рассейські, будете там будувати желїзницю?! Хиба на своїх чорносотенних чолах! Та у вас і гроший кат ма, позаяк Япан всї забирае, а решту йде на шпигів та шандарів. Та й навіщо ви намавляете народ їхати в Сиберію до роботи: та там-же рассейський нарід не має де заробити на хлїб. Гаразд: обдерли Русинів в Америці та й в Сиберію їх. Дасьте землї в Сиберії?— та там, щоб можливо було газдувати, то рассейський нарід ввесь там був би, й не помірав би з голоду, як тепер, та й за вами, шпиги, хиба який дїдько похватив ся би — виж і там загарбалиб все до себе. Там же зима треваe круглий рік. На, мов, тобі небоже, що менї не гоже!"

В сю справу ще замішав ся якийсь ґаспадін Григорій Пупчик й видає себе за фармера рассейського, та ще й чесного. Не вір йому, народе! не вір його брехням — це не фармер, а шандар рассейський, це справжній шпига ката Миколи. Як що він буде вам писати про „фарми"— наплюйте йому в пику, мов собаці, бо в Рассеї — що шпига, що собака бішена — то одно. Цей Пупчик ще зісьмілив ся назвати Русинів — братями. Шпицо! Та якіж Русини братя рассейським шпигам?!

Наприкінці ще наляпано: „як до Рассеї за для покупки землї, так і на Сібір до роботи, повинні робітники збірати ся більшими групами... найближчий пароход до Лїбавц, до Рассеї одойде 27 мая"...

Це великими гуртами має бути за для того, щоби рассейські шифові компанії від одного разу побільше пограбували долярів, а коли приїдуть такі темні скеби до Рассеї, то щоб великими гуртами оселяти їх. А оселивши — узброїти їх та прилучити до чорної сотні, а відтак і буде запомога мордерцям рассейським, на чолї з катом Миколою, супроти покривдженого народа. Будуть прибувші з Америки шандарами.

Отже хто зважить ся їхати до Рассеї — то най їде — там його відразу прилучать до чорної сотнї й він позістане живучому там народови ворогом.

Але треба памятати, що й нарід рассейський „барз красно", від щирого серця, привитає цих скебів!... Шануйте свої голови й запрацьовані кріваві центи...

„Фарм" в Рассеї жадних нема, роботи теж нема, народ поміра з голоду й цїлими шифами їде до Америки. А є там народня земля але в лапах мордерців і нарід її, своеї землї, ще не відняв й вам нїчого туди їхати і ставати за одно з мордерцями супроти обкрадених до послїдньої сорочки й голодних своїх братів!...

Приятель бідного народа
Грицько Чалий.

Ті що роблять на двері

виставлені на зимно і вогкість, уникнуть ревматизму і невральгії, коли будуть вживати

Д-ра Ріхтера Котвичного Пейн Екпелеру

коли почують перші симптоми. Сей лїк роблений згідно з острим нїмецким законом і має 35 лїтну незахитану славу.

На продаж у котрого небудь аптикаря по 25 і по 50 центів або у властителїв.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Прийшли з краю свїжо видані

Твори Тараса Шевченка

в двох томах, сторін 543 і 532, з 4 ілюстраціями. Ціна з почтов
в звичайдій оправі дол. 1·25
в гарній оправі дол. 1·75.

КАЛЄНДАРІ на рік 1908 по зниженій цїні:

Календар „Просьвіти" 40 цнт.
Календар „Іскра" 25 цнт.
Календар кишенковий з нотесом 10 цнт. 20—

Замовленя посилайте на адресу:
RUSKA KNYHARNIA
404 BROADWAY. SCRANTON, PA.

Важне для церквей!

Сим подаю до загальної відомости, що від пів року перебуваю в Америці як арт. різьбяр, спеціяліст у всяких церковних роботах різьбярско позолотарских. Образований в первородних артистичних закладах та школах европейских, бувший управитель в „Товаристві для розводу руской штуки" у Львові, принимаю всякі роботи церковні, як іконостаси, вівтарі, проповідальниці, кивоти, бальдахими і пр.

Тепер виконую іконостас для церкви в Butler, Pa Pierce Ave.

Поручаю ся ласкавій памяти з глубоким поважанем

Іван Луговяк
Box 89
BUTTLER, PA. 2

ТОВАРИСКА ВОРОЖКА, домова гра для розривки. Полягае она на довільнім виборі чисел під якими містять ся сьмішні а часом і трафні відповіди. Ціна книжочки 15 цнт. Адреса:
SVOBODA
184 Hudson Str., New York.

Папері листові з образками — 25 штук 50 цнт.; метрики всякого рода по 3 цнт. за одну; книжки молитовні і сьвітські по дешевій цїні — цїнники висилаесь на жадане. Адресувати належить
SVOBODA
184 Hudson Str., New York

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SWOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly published every Thursday at 184 Hudsn St., New York, N. Y.

Published by Anth. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879

„Свобода“

виходить для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців.....$1.00

Оплачувати газету треба вседи в гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтара або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

Кто хоче, щоби єго адрес зміпити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Новий Намістник Галичини.

Кождий, що лиш хоч троха інтересує ся ходом подій в Галичині, з великим заінтересованем слідив та ждав номінації нового намісника. Для людий, знаючих лиш поверховно відносини в Галичині, а які ще чули, що ся щаслива країна належить до ще щасливійшої Австрії, яка преціпь так недавно завела у себе „демократичні“ вибори, сей інтерес видасть ся чудним і сьмішним. Таж преціпь намісник, се лиш урядник державний, котрий в конституційній державі є лише заступником цісаря, буть що буть законами конституційними дуже обмеженої власти. І так є всюди — лиш не в Галичині. Тут є „свиньска конституція“, така конституція, що служить лишень інтересам шляхти, во славу історичної Польщі „од моржа до моржа“. А намісник є лише орудієм і висловом тої шляхотскої системи в Галичині. І тому нічого дивного, що усі з таким напруженем ждали номінації сього нового намісника.

І стало ся. Намісником іменовано Бобржиньского.

І яке значіне має іменоване др. Бобжинського намісником Галичини?...

Ще коли тілько ставила ся його кандидатура, то „Діло“ назвало сю кандидатуру „провокацією Українців“, бо в сю важну хвилю, коли національна ворожнеча в Галичині перейшла у важку отверту боротьбу „на ножі“, призначене намісником польонізатора - реакціонера означає лишень те, що віденьске правительство віддає галицьких Українців на ласку і неласку шовіністичній, сфанатизованій польскій шляхті. Коли ціла польска суспільність, невиключаючи соціялдемократів подала собі дружно руки та одним голосом кличе до „звіщена гайдамацкей гидри“, коли знова Русини бачать свої мінімальні і найкардинальнійші вимоги і домагання брутально допатані ногами, то при такому настрою годі і думати, щоб др. Бобжиньский на посаді намісника старав ся о заспокоене слушних домагань країни, щоб поступав справедливо, та справедливо полагоджував потреби українського народу в Галичині; незабуваймо, що лиш нехтоване і незаспокоюване сих власна пекучих потреб викликало послідну катастрофу.

І днесь, коли борба поновлених з гнобителями в Галичині дійшла до найостріймої степени, Відень іменує намісником найзагорільшого представника шляхти, ягайлонської ідеї, „Польські од моржа до моржа“, представника і ісповідника тої самої Польщі, що через цілі століття була гнояним трупом посеред народів, що отроювала жите тим народам, які мали се нещасте, що належали під еї власть, яка одинока в цілім сьвіті являла приклад безглуздої анархії. („Польска нержондем стої). І так поступає Відень, так робить ся держава, для якої сини нашого народу лили струї своєї крови на полах Сольферіна Манджснти, Кустоци, Кенїґрецу!... Сей уряд дає на намісника того, який ще так недавно, (1905 р.) будучи ще лиш тілько віцепрезидентом Шкільної краєвої ради во все услишаніе висказав характеристичні для польского шляхтича слова: „Хлопови не треба школи — бо як будуть всї учені, то хто буде свинї пасти!... —

Заіменоване сего чоловіка намісником Галичини є провокацією українского народу.

І коли тепер поставимо питане, чи для Галичини вийде з того яка користь то на се найдемо лиш одну відповідь: ні! Бобр. є поперед всього польський шляхтич, патріот „польскей ойчизни од моржа до моржа“, і він передовсім буде уважати на інтереси шляхти, яка преціпь заедно вигукує, щоб вигубити Українців до пня. Отже, ворожреча поміж обома народами не затихне, бо числити на справедливість і безсторонність Бобр., нема й мови.

А чи Австрія вийде на сім добре, коли видала Українців в Галичині на ласку і неласку польскій шляхті, то се також пятно. Не багато уже бракне, а Галичина стане другою Македонією. І коли Австрія не хоче діждати ся того, щоб „реформи“ у Галичині заводили ся під натиском других держав, то повинна задоволити усї слушні домагання галицьких Українців, заґварантовані їм і так паперовою конституцією.

Уваги перед Конвенцією Р. Н. Союза.

Постепенно, о скілько осьвідомлює ся нарід, о стілько очищує ся „Р. Н. Союз“ з хабазу і зростає з чільного зерна - членів. Природно, що на початку нива не оброблена видавала бурян, котрий рік-річно мусїло ся виполювати і він ішов собі рости попід плота, з чого повстали ріжні „гопчества“, котрих насїне і до нині вітер заносить на українську ниву і воно старає ся там принятї, розсадовити, щоби своїми колючками заступати місце чистому зерну. Лише добрий ґазда потрафить очистити свою ниву з хабаз. Ми, Русини Українці, повинні пильно слїдити, щоб наша нива — „Союз“ не заростала буряном, а наколи покаже ся який хабуз, то сейчас в корінем вириваймо його, щоби не розплодив ся і не занечистив ниву.

Кождий господар, сли хоче спокійно спати, обезпечує своє господарство, так і ми, члени „Союза“, сли хочемо, щоби наше товариство мало завсїгди характер український, повинні дати йому українську ціху, с. е. українську назву. Осьвідомім ся вже раз, що ми не є жадна кліка, як нас ренеґати називають, але ми є народ і то з славною історією і свого українського імени ми не повинні ся встидати, але те імя „Русь-Україна повинно бути для нас так дороге, як дорога є нам рідна наша мати. З сего приводу мій проект є, що би англійську назву в „Союзї“: The Little Russian National Union перемінити на „Ukrainian National Union“.

Доси ми у сьвітї зачисані як Ruthenian, але ся назва більше тичить ся австрийських Русинів; російські Русини, для розріненя себе від Москалів називають ся Українцами як се бачимо в їх пресї і умногих українських видавництвах, видаваних послїдними часами в Росиї. А що відроджене російських Українців іде скорим темпом і з настанем волї для Українців в Росиї треба нам сподївати ся, що і назва Малорос, Kleinrussen, Little Russian, перемінить ся на Українець, Ukrainian, в цілім цивілізованім сьвітї, тож ми цілком певно можемо приняти назву в Америці Ukrainian. Примір можемо взяти собі також з місячника Ruthenische Revue, що перемінив назву на Ukrainische Rundschau.

§ 6. Статута „Союза“, буква в) наказує ширити просьвіту поміж членами. Як параграф сей виповняє ся, кождий о тім знає, стоїть він лише на папері і забирає дармо місце. А просьвіти нам треба, бо без неї загинемо і слїду по нас не стане.

Америка питра собі і облестна, нївроку і кождий Американець потрафить масними словами видурити гроші від руського Івана, або потрафить накричати, настрашати, а Русин не знаючи тутейших прав окупліе ся як може, а що вже тим „скваерам“ люди наплатять ся, то за ті гроші мали би Русини не одну інституцію і не потребували би так бідувати. Отже над тим параґрафом повинна Головна Конвенция Союза застановити ся і впровадити его в жите на ділї, не лише на письмі.

До тепер народні справи спихали ми під опіку орґанізацій церковних і коли справдї дісталисьмо Владику, такого чоловіка, що лежить ему на рівні добро церковне як і народне — то вороги Русинів, вороги нашої віри і народности так покаламутили, що справа церковна в Америці не так скоро викляруе ся, а ми не маємо часу чекати і мусимо поки що передати провід народа „Союзови“. Після моєї гадки, Головна Конвенція „Союза“, складаюча ся з репрезентантів членів „Союза“, а що кождий сьвідомий Русин-Українець належить до „Союза“, то також з репрезентантів народа руcько - українського — має повне право вибрати Народний Комітет, котрий заняв би ся народними справами, як орґанізованем шкіл, читалень, товариств, збиранем складок на добродійні цілі і вишукуванем робіт, та служив радою в кождій потребі.

Василь Гришко.

Берестечко.

Ми підемо, пане брате,
козаків рубати,
А як прийде зла година,
будем утікати.
Заплакала, затужила
Потоцького жона:
„Чи-я-ж тобі, пан Потоцький
давно не товкла?
Давно уже ти, Потоцький
з козаки воюеш,
Ти козаків не звоюеш, свою
силу згубиш!“

(Історична народна пісня).

І не лиш усї польські часописи, але і стоячі на услугах польської шляхти часописи нїмецькі та й москвофильські, по забитю намісника Потоцького в Галичині підносили, що він був дуже великим прихильником Русинів, та на своїм становищи, яко намісник, посьвятив усї сили тому, щоб привернути мир і згоду поміж обома народами, які замешкують Галичину. Тимчасом противно ґраф Потоцький, намісник Галичини, яко представник шляхотсько-польської самоволї, був чоловіком, який цілковито не перебирав в средствах, коли лишень ішло о знищене Русинів. І від своїх попередників він відріжняв ся хиба лишень одним тим, що коли тамті укривали свої замїри і пляни під плащем солодких а фалшивих слів, то він з своїми замірами цілком не укривав ся, а противно, зовсім явно до них признавав ся. А одиноким його замїром, одинокою програмою його панованя було Берестечко.

Що се за програма? Щоб на се питане відповісти, мусимо сягнути до історії Українського народу з попередних століть. До року 1569, уся Україна — в винятком лиш части теперішньої Галичини, яка уже від XIV століття належала до Польщи, — була головною частию литовско-руської держави. В сїм році отся литовско - руська держава получила ся а Польщею унією „як рівний з рівним“. В дійсности однак ся Унія показала ся цілковитим закріпощенем України і Литви під польською зверхностию. А як ся унія — „як рівний з рівним“ — в дійсности виглядала, найлутше пізнати по сім, що уже в двайцять два роки по еї заключеню (в році 1591) піднесло ся перше повстане козаків проти Польщи. Від сього першого повстаня повтаряють ся безперестанно, що пару літ нові повстаня, які випадають раз в користь одної, то знова другої сторони. І доперва, по довгих ровливах крови, в році 1648 удало ся гетьманови Богданови Хмельницькому положити конець польському пануванню на Україні. Він знищив, одну по другій польські армії і від сьої хвилини, почав ся цілковитий упадок польського королівства. В сю страшну для Польщи хвилину дістала она ненадійно велику поміч. Іменно прибула еї в підпомогу майже ціла армія Валенштайна, карна і вишколена в трийцятлітній війні, а якої нїмецький цісар по укінченю сеї війни уже більше не потребував, а навіть і рад був, що еї збув ся. Сї вишколені і карні ветерани з трийцятьлітної війни, в сполуці з несфорними і з незорґанізованими купами польского загального ополченя (ляндштурму), стріли ся в році 1652 з армією Хмельницького під містечком Берестечком. А, позаяк отся польско - нїмецька армія йдучи на вустріч Хмельницького, по дорозї різала в пень усю людність надибаних сіл і місточок, тому усе населене, яке лиш змогло втїчи, скоронило ся в козацький табор. Начальним вождом польської армії був Потоцький, предок вбитого намісника Галичини. В сей спосіб в таборі Хмельницького зібрало ся около 60.000, по більшій части безборонних жінок, дітей і старців. Зачіпіла страшна борба. Протягом двох перших днїв битви Поляки потерпіли великі страти, мимо сего, що мали до діла лишень з самими союзниками козаків, Татарами, а самі козаки не брали еще зовсім удїлу в борбі. І коли Хмельницький видавав послїдні розпорядженя, щоб задати рішучий удар польському війську, який безперечно означав би для Польщі „вічную память“, підкуплений тимчасом польським королем татарський хан зрадив козаків, втїк з Татарами з побоевища, беручи в собою в неволю Хмельницького. І мимо страшного замішаня і переполоху, який повстав в козацькім таборі по причині невитовкованого і загадочного зникненя гетьмана та зради татарського хана, начальна козацька власть мала ва стільки притомности ума, що вивела козаків з табору, та виконала щасливий відворот.

Легко було вивести з небезпеки карних і справних козаків, але в товпами безборонного, схоронившого ся в козацькім таборі люду, була справа тяжша. Незвичайний до війни, нездисциплінований і некарний люд попав в страшний переполох, і ударемниц цілий план ратунку. Їх крик і гармідер звернув увагу нїмецьких жовнїрів на козацький табор. Потоцький кинув ся на нього і здобув його — а були в таборі уже лиш самі безборонні — і вирівав сих 60.000, самих дітий жінок і безпомічних старців, та попів з хрестами і сьв. дарами.

І таке саме „Берестечко“ готовив небіщик Потоцький опять для Українців в Галичині, що сам, власними устами, публично висказав. Було се в місті Бучачи. Коли цісар іменував ґрафа Андрея Потоцького краєвим маршалком, шляхта бучацького повіту уладила в його честь банкет. І пили бесіди, тоасти, а коли зійшла бесіда на Русинів, підвіс ся маршалок краєвий, ґраф Андрей Потоцький і вказуючи в своїй бесіді на дило свого предка, який був вождом польських вийск під Берестечком, та „завше односіл звиценства“, як лишень прийшло ся йому воювати з безборонними старцями, дітьми, та жін[illegible] але „богатерско“ ки[illegible] тами, як при[illegible] діла зі збройними, — і завізвав [illegible] на банкетї шляхту [illegible] вити різню з XVII [illegible] Свою, пропамятну бес[illegible] закінчив словами: „Рус[illegible] нам мусить ся зготовити нове Берестечко!...“

Так сказав заіменований цісарем краєвий маршалок, якого в недовзї по сім спіткала честь заступати місце цісаря в Галичині, і який мимо сього повістав вірний своїй програмі з

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„Берестечком". Ціле його „пановане" було одним, нерозривним пасмом нищеня Русинів, була війна, ведена усіми можливими способами і средствами. І він дійсно боров ся з Русинами так, як його славний предок з XVII столїтя. Трупи безборонних, помордованих селян в Лядскім і Коропци суть найлутшим доказом сього. Вискази Поляків та їх прихильників, „що Потоцький був приятелем Українців" суть цілковито безпідставні, та мають лиш служити для замиленя людських очий про дійсну причину сумної смерти намісника. Для нашого народу ґраф Потоцький був найгіршим і найбезогляднїйшим ворогом.

Митрополит ґр. Шептицький про вчинок Січинського.

(Після „Ради".)

Через те, що польська річ посполита хотіла спольщити український народ при помочи католицизму, православна, а в Галичині унїятська віра нашого народу була довгі часи одною з найважнїйших національних прикмет нашого народу. Такий стан річей вдержав ся в Галичині й доси, так що й тепер ще й звичайно кождий католик вважаеть ся поляком, а кождий унїят українцем.

Наслідком того церков в національному житю галицьких українців відогравала дуже велику ролю, та епископи вважають ся і доси так австрійським урядом як і польськими політичними кругами і укр. народом провідниками українського народу, „князями руської церкви".

І от власне в велику пятницю найстарший з „князів руської церкви", львівський митрополит граф Андрій Шептицький, виступив у митрополичій церкві сьв. Юра з проповідею, в якій як найострійше осудив вбивство гр. Потоцького, завзиваючи вірних своєї церкви, щоб одкинули од себе всякий звязок з убійником, який уважає себе також членом українського народу.

Митрополит сказав між иньшим:

„Як мара насуваєть ся нам перед очи злочин, сповнений перед двома тижнями. Наше місто ціла наша суспільність, були сьвідками мерзенного злочину і предметом загального страшного згіршеня. Чоловік, який лише з імени був християнином, допустив ся страшного морду на найвисшім представнику сьвітської власти в нашім краю. В нерозумілім засліпленю відважив ся здоптати божий закон, найважнїйшу з Божих заповідей: „Не убий". І пролила ся невинна кров чоловіка, що ще в послїдній хвилї дав високий примір християнських переконань, і заплакала вдова і сльози сиріт полили ся..

„Публичний злочин мусить бути публично осуджений. Мусить викликати серед християн рішучий, енерґічний протест, протест обуреня і відрази проти такого зневаженя сьвітлости божого закона. На нас лежить особливий обовязок напятнувати сповнений злочин, бо той, що його допустив ся, думав у засліпленю своїм, що так послужить народній справі. На Бога, так не є! Злочинами не служить ся народови; злочин, сповнений в імени патріотизму, є злочином не лиш перед Богом, але і проти власної суспільности, є злочином проти вітчини".

Ся проповідь митрополита дуже припала до вподоби всій польскій пресі і вона тільки докоряє йому, що він за слабо осудив становище українського громадянства, яке, як відомо, в своїй величезній більшости дивить ся на вчинок Січинського инакше, ніж ґраф Андрій Шептицький.

З сього приводу можна б зробити богато уваг... Так, можна-б запитати ся, чи ґраф Андрій Шептицкий, нащадок польського (властиво українського, який, як і богато инших, спольщив ся „для паньства великого, для лакомства нещастного") роду Шептицьких, в якому всї, крім самого львівского митрополита поляки, а найстарший представник якого, ґраф Ян Шептицкий, батько митрополита, кождого разу при помочи польского уряду здобуває польский мандат на україньских селянах, — чи, кажемо, ґр. Андрій Шептицкий, який і сам до 30-ого року житя виступав як поляк, а українцем став аж тоді, коли став кандидатом на „князя руської церкви", почуває більше солїдарности з поневоленим україньским народом, чи з таким-же як він ґрафом Потоцким?

Але коли й поминути сю увагу, то остаеть ся ще инша, і то ще більш важна, а саме: безперечно, як „князь церкви" львівский митрополит мав не тільки право, але й обовязок виступити проти нарушення заповіди: „Не убий!" Але з другого боку „князї церква", здаеть ся нам, обовязані виступати про нарушеня заповідей не тільки там, де наслїдком того нарушеня падає жертвою ґраф, але й там, де жертвою падають прості люди. Так принаймні робив Христос, заступником якого вони суть, Христос, який одіпхнув од себе гордого фарисея, а пригорнув нуждаря-митаря, Христос, який кликає до себе всїх обездолених, щоб заспокоїти їх.

А тимчасом львівський митрополит не знайшов анї словечка осуду на той гніт, якого зазнає український народ од польського панства. Так само не чули ми, щоб львівский митрополит виступив хоч словечком проти заповіди „не убий" тоді, коли при страйках, при виборах і при всїх инших визвольних рухах жандарми стріляли в обороні польсько-шляхотського панованя невинних українських селян... Багато могил має український визвольний рух за остатне десятиліття, а одначе граф Шептицький з приводу жадної з тих могил не виступив з такою проповідю, як отсе з приводу могили графа Потоцького, — що більше, в його митрополичій церкві св. Юра не дозволено навіть одслужити панахиду за душу того, що лежить в найсвіжійшій могилі — за душу пок. Марка Каганця.

А крім того вбивати можна не тільки тіло, але й духа, і польсько шляхетське пановане щодня вбиває духа українського народу, а одначе граф Шептицький ніколи ще не став в обороні поневолених иншими графами.

Ось через що проповідь графа Шептицького являеть ся не протестом Христового заступника проти нарушеня заповіди „не убий", не виступом в обороні Христових заповітів, а виступом в обороні польсько-шляхетської політики!...

Поясненє для наших костумерів.

В цїннику нашім стоїть написано, що замовлені книжки висилаємо відворотною почтою, тимчасом наші гості мусять за деякими книжками чекати два і три місяці, за що приходить ся нам вислухати нераз терпкі слова, а зиск який мав би приходити нам за спродані книжки — обертаємо на кореспонденцію з покривдженими сторонами. Ми знаємо, що нікого се не повинно обходити з якої причини книжок йому не висилаємо, бо він заплатив і йому ся належить, а коли ми забрали ся до того бизнесу, тож і виповняти його маєм як слїд. Однак тут справа не така легка як кому ся здає, а щоби нас не посуджувано, що ми які швіндлери, отже публично висказуємо яких книжок нам бракує коли ми їх з краю замовили з Книгарні Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, за готівку. „Домашний Писар" замовлено 5 січня с. р., „Про українських козаків" 17 січня с. р., „Історія Біблійна" 4 лютого с. р., „Малий Катехизм" 4 лютого с. р., „Буквар" 2 марця с. р. Отже тих книжок і богато иньших, що суть замовлені під повисшими датами, ми і до нинї не отримали, а наші рекламациї в реджістрованих листах тілько значать як кидане гороху об стїну.

Тепер чейже шановні покупці зрозуміють що не наша в тім вина, що декотрих книжок на час не діставали; а ми, щоби зарадити лиху, поставили свого спеціяльного аґента у Львові, котрий буде для нас точно книжки висилати і на будуче наші костумери будуть на час товари діставати.

Тепер звертаємо ся не до заряду Книгарні ім. Шевченка, бо то без'успішне, але впрост до Головного Видїлу Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, з запитанем, коли вже раз зробить порядок у своїй книгарні і накаже службі трактувати нас, американьских Українців, за наші гроші належито, але не байдужно ба навіть з іґнорованем? Погадайте як нас дуже серце болить, видячи що дня точність Американця, на бідність і байдужність Русинів? Ми знаємо лише кричати і плакати, а взяти ся до правдивої торговлї (не до капареня) нам далеко.

А вже за таку славну Інституцію як Книгарня імени Шевченка у Львові мусите ся справді встидати що до еї точности.

За Руську Книгарню в Скрентон, Па.

Василь Гришко.
Петро Кірилюк.

Чому?..

(Образець з Ню Йорку, але може бути також і з відки инде.)

Річ діє ся в Ню Йорку, готель Мангеттан, ріг Бродвей і 42 ул. вечером. Час: перед пару тижнями. Головний актор: голод.

Коли почало смеркати, входить до готелю, до тої кімнатки де продають ся циґара трех молодців. Клєрк, що продавав, був власне занятий перечислянєм денного обороту. Один з молодців зажадав циґара, а коли услужний клєрк обернув ся, щоб подати єму жадану річ, почув удар в голову якимсь тупим орудієм. Клєрк, атлєтичної будови тіла, не стратив притомности, лиш почав ся боронити. Притиснув сильними раменами одного з напасників і почав кликати о поміч. Бачучи се два другі почали втїкати. За ними пустила ся поліція, гості з готелю і прохожі та одного зловлено. Другий втік. Коли поліція вернула до складу циґарів, клєрк і напасник лежали на підлозї в страшних обіймах, з яких силою треба було їх розлучувати. Клєрка, з тяжкими ранами відвезено до шпиталю, другого на поліцію.

Історія незвичайно буденна, і зовсім не цікава. Діють ся прецінь далеко сьмілїйші напади і рабунки.

Хвилинку однак терпеливости.

Коли злочинця привезено на поліцийну стацію, та коли він довідав ся, що жертва його замаху більше як певне, помре наслїдком ран, він збілїв як полотно і з плачем простогнав: .....

„Мій Боже!... Я в цілім своїм житю не заподіяв нікому ніякого лиха. Ніколи не був я арештований, ніколи навіть тїнь підозріня якого злочину не впала на мене.

Від чотирох днів не мав я нічого в устах, крім однїсенької бутельки молока, яку удало ся менї украсти з передсїнка одної хати. Вчера дістав я лист від жени з Европи, в якім доносить менї, що одинока наша дитина смертельно занедужала, і жінка благає мене на милість Бога, щоби післати єї хоч 2 доляри... Два доляри на лїки для моєї дитини.. Мій Боже!... два доляри — коли я чотири днї сам нічого не їв!... І усе зносив я терпеливо: і голод і холод. Сам не їв, нераз не мав де голову приклонити і цілі ночи, неначе собака, серед дощу і зимна тиняв ся від кутка у куток, з під одних дверий під другі. А одначе усе те я переносив терпеливо, без слова скарги. Але чому мала терпіти жінка, калїка, чому має гинути з голоду і браку опіки моє одиноке дитя?.. Чому?.. Чому?... Тоді, коли другі мілїонами розкидають!... І хватила мене розпука... Я чув, що в ту мить стратив усе, усе те, що мене до сих пор держало. Я перестав думати, перестав бути чоловіком, замінив ся в дике, кровожадне зьвіря. І тому я кинув ся і хотів зрабувати касу... І тому знаходжу ся тепер під страшним обжалованєм — морду. Се страшне!...."

Так, се страшне. Страшне тому, що се діє ся в XX-ім столїтю; що се діє ся в хвилину, коли сотки мілїонів ідуть на воєнні кораблї і гармати; що се діє ся в той час, коли сотки мілїонів ідуть з дочками мілїонерів за европейські титули князів і ґрафів; що такому Ракефеллєрови дозволює ся на мілїони доходів що приймає ся від Карнеґіого мілїони на біблїотеки, коли тимчасом сотки тисячів робітників або здохає з голоду, або як звичайні розбійники, нападає на каси, щоби ратувати житє своїх жінок, своїх дїтий і батьків від голодової смерти.

Чому?... питав нещасний. Чому?... питають і питали нераз сотки, тисячі, мілїони... Чому? Бо справедливість і правда зійшли до роду здавкової монети, стали пустим звуком без змісту, яким великі злочинцї в трепетї і страху тримають тих, яких пють кров і т. д. Бо „в царів є довгі руки, а улюду — довгі уха..." Бо колиб інакше було — то на лаві обжалованих сидів би в тім случаю цілком хто иньший....

Харл. Черепаха.

ДЛЯ ВДОВИЦЇ І СИРІТ ПО БЛ. П. М. КАГАНЦЕВИ:

Оголошено і відіслано уже 147.18
(гляди ч. 17 з 23 цьвітня с. р. стор. 4)

Дальше жертвували:

1) А. Шаршонь, Шамокін, Па 1 00

2) З Тайльор, Па. Відділ Р. Н. Союза ч. 92. 10 дол. По 2 дол.: Ф Яремко і Ст. Сенюк; по 1 дол.: Евг. Збудовский, Г. Дранута В. Пастух, Ан. Александер; по 50 цнт.: І. Трач, Ф. Чудак, І. Сенюк, Ол Богачук., І. Мацьків, Л. Сенюк, К. Кравчук, П. Головчак, О. Терпливець, М. Федорів, К. Казимір, Іл. Терпливець, Г Калина, Г. Семчишин, Ю. Крайківский, Ст. Парубій, Г. Бриґадир, Дм. Бойко, Сх. Витраль, К. Артимович, М. Кучиньский; по 25 цнт.: М. Антонів, Ю. Федорів, М. Драґун, Сх. Михайлишин, І. Отрок, Т. Шуменко, В. Ручиньский, Іл. Ручиньский, Ан. Франчишин, П. Крайківский, Ю. Крайківский, М. Крайківский, М. Самаранда, М. Іванкевич, П. Куйбіда, В. Самардак, В. Ґмаль, Ат. Федунок, Г. Андреїв, М. Терпливець, Л. Довгий, Ол. Саверчук, Іл. Шевчук, М. Мандашевский, В. Горошко, Г. Миколайко, М. Валюш, Ст. Валюш, П. Харів, В. Яремко, М. Семчишин, І. Калина, Р. Косців, М. Гайдук, І. Гобаль, Т. Басараб, Г. Шанц, П. Цибух, Ол. Каписьняк, М. Хміль, М. Гриців, К. Сенюк; по 40 цнт.: Ст. Федоришин; по 20 цнт.: Ст. Плахотка, Френк Крулїковский, К. Федорак; по 15 цнт.: М. Цепан, Т. Драґун, А. Зуба, М. Гриців; по 10 цнт.: А. Ґналь, Т. Андрусик, Ол. Чайка.

Разом $40.90. Збіркою потрудив ся Ст. Сенюк.

3) З Афендель, Па. Братство сьв. І. Хрестителя, Відділ 170 Р. Н. С. 5 дол.; Дмитро Муцяк 1 дол.: по 50 цнт.: Ю. Басараб, П. Ткачук, Іл. Терпливець, М. Ільчук, М. Яремко, Й. Мельник, Іл. Гуменюк, Й. Грайчук, П. Футерко; по 35 цнт.: Ол. Крайківский; по 25 цнт.: Карпко Марковский, П. Вульский, П. Терпливець, А. Терпливець, А. Вовчовский, Ф. Гуменюк, Гринь Дворняк, Луць Бойко, Ник. Паньків, Ів. Цибух, В. Ґрещук, Г. Безруцкий, Ф. Ткачук, В. Прокопів, В. Слободзян, Ів. Дяків, В. Чимириньский, Гр. Цибух, М. Малїшевский, Д. Ґурґула, Й. Ґроняк П. Калинович, Д. Гриців.

Разом 16 дол. Сї гроші відослано до старого краю до редакції „Громадського Голосу".

Олекса Крайківский.

Разом усего $205.08.

З того вислано уже попередно $147.18.

З того вислано уже складку означену під ч. 3. $16.00.

Остає до висилки $41.90.

Загальна зібрана сума $205.08.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Принагідно та дешево можна купити всякі церковні річи: великі ікони на полотнї, хоругви шовкові і прості, убраня напрестольні, підсьвічники, площеницї, покривала вишивані на столики і на аналоґіон, стихарики, ризи і проч.

Пишіть на адресу:

R. N. K.
-24 Box 421, Ambridge, Pa.

Фарми не штапують,

бо люди все потребують їсти.

На фармах люди здоровійші і з житем безпечнїйші.

Сли маете заощаджені гроші, купіть собі фарму.

На фармі більше заробите як у фабрицї або майнах.

По пару роках можете фарму продати із зиском і поїхати собі до краю.

Маємо на продаж фарми

в 16 стейтах за готівку і на сплату близше і дальше від зелїзницї в цїнї від 5 до 100 долярів за акер, фарми з будинками і без будинків,

Цїни фарм ростуть скоро і на фармі, яку купите тепер, мусите заробити, если схочете еї пізнїйше відпродати.

Напишіть:

1. Кілько гроший хочете вложити в фарму?
2. В якім стейтї хочете купити фарму?
3. Чи за готівку чи на сплату?
4. Чи з будинками чи без?
5. Як далеко від зелїзницї хочете мати фарму?
6. Скілько акрів поля має бути в сїй фармі?

Ми вам дамо на се докладну відповідь, а тоді можете поїхати і фарму оглянути.

Адресуйте так:

Jno J. Ardan
339 Second Ave.
New York.

H 82

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсїдатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсїдатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Ф. Полинка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
І. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука,
91 S. Washington Ave. Scranton, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разї смерти члена кляси „А" (цїле посмертне) $1000.00,
В разї смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.
Посмертне за дїти від 15.00 до $300.00,
В разї утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $500.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родинї $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для Ц. Н. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кождо братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протокалову.

На сї книжки повинно кождо братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Посмертні вісти.

Гатала Анна жена Ілярія члена Р. Н. Союза від. 89 Simpson, Pa. померла 23 апріля б. р.

Дацук Григорій член Р. Н. Союза від. 90 Centralia, Pa., помер около 20 Февр. 1908 р. Причина смерти: покалїчений і знайдений в водї втоплений. Небіщик походив з Галичини села Голоскович пов. Броди.

Войтила Михаїл член Р. Н. Союза від. 32 Trauger, Pa. помер 7 мая б. р. Небіщик походив з Угорщини села Завадка стол. Спимска.

Вічная память.

Ч. 488 КВІТ 800.00
на вісїмсот дол., (3906 корон), котрі п. Дмитро Гурес отримав яко посмертну запомогу по своїм сині Петрі з Головної Каси Рускаго Народнаго Союза в Америцї.

Баниця 27 цвітня 1908.
Димитрій Гурсш
Свідки:
Стефан Гурсш
Симеон Вислоцкий

Ч. 555 КВІТ 400.00
на чотириста дол., котрі п. George Мольос отримав яко посмертну запомогу по Юлії Ковали з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.

13 мая 1908 р.
Григорій Мальос
Свідки:
Курпіта Григорій
Чіхра Іван
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америцї від. 114.
Стонко Хома прдс.
Чіхра Григорій секр.

Ч. 556 КВІТ 400.00
на чотириста дол. котрі п. Григорій Янїшевский отримав яко посмертну запомогу по женї Марії з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.

Голїок Масс. 13 мая 1908.
Григорій Янїшевский
Свідки:
Лука Антонїшин
Семеон Довгань
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америцї від. 52.
Михайло Беля прдс.
Г. Янїшевский секр.

Ч. 558 КВІТ 400.00
на чотириста дол. котрі п. Йосиф Драган отримав яко посмертну запомогу по женї Анні з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.

McKees Rocks, Pa. 12 мая 1908
Йосиф Драган
Свідки:
Павло Карневич
Василь Копчак
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америцї від. 56.
Іван Варходяк прдс.
П. Каринович секр.

Ч. 559 КВІТ 100.00
на сто дол. котрі п. Михайло Тирпак отримав яко надзвичайну запомогу по довгій тяжкій слабости М. Тирпака з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.

Trauger, Pa. 13 мая 1908.
Михаїл Тирпак
Свідки:
Іван Гарди
Іван Червинка
Від місцевого Уряку Р. Н. Союза в Америцї від. 32.
Франко Маєрник прдс.
Михаїл Молчан секр.

Рух
віддїлах Р. Н. Союза.

NORTHAMPTON, PA., Бр. Усп. Пресьв. Богородицї, від. 33, взиває, щоби всї члени явили ся на мітинг дня 24. мая, то є в четверту неділю місяця. Вибір делегата на конвенцію. Хто не явить ся буде караний після статутів.

Гавр. Онущак, предс.,
Тарас Кокоцкий, секр.,
Мих. Чепеляк, кас.

PASSAIC, N. J. Бр. сьв. О. Николая, від 42 взиває, щоби всї члени появили ся на мітинг дня 24 Мая о першій годинї по пол в гали під церквою на 3-ій улицї. Буде вибирати ся делегата на X. конвенцію Р. Н. Союза. Не явивший ся заплатить 50 цит. кари.

А. Ющишак прдс.
К. Петрик кас.
А. Хованець. скр.

КЕНОНСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 84 подає всїм членам до відомости, що піврічний мітинг відбуде ся 14 юнія с. р., на котрім уряд братства буде здавав справоздане. Неявивший ся член заплатить 25 ц. кари.

Просимо Петра Янковского, щоби дав о собі знати.

Іван Федан прд.

Philadelphia, Pa. Сим повідомляє ся членів Читальнї Т. Просьвіта, що річне засїдане відбуде ся в неділю 31 мая 1908 о 2 год. по пол. Запрашає ся всїх Русинів Мкраїнців, котріб мали охоту вступити в члени і котрим лежить на серци справа народної просьвіти. Читальня істнує уже протягом трох літ за той час придбала богато цїкавих і дуже поучаючих книжок, проте майлїпша нагода тепер вступити в члени, бо уже є до чого. В Читальни знаходять ся найпоступовійші часописи з Галичини і України, а крім читаня книжок і газет можна навчитись найновійших мило звучних наших Руско Українських пісень. Читальня устроює концерти та Аматорскі представленя, а щоби переконати ся що вдійсности так є, то прошу прибути в означений час під число 605 S. 2-nd Str. 3-rd floor. Вкладки місячні дуже маленькі а кориеть велика для тих, що хочуть бути сьвідомими.

І. Кречковский прд.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балїв, представлень, сходин і т. п. друкуєм в „Свободї" по цїні одного цента від слова за оден раз. Грошї треба присилати наперед.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ устроює Бр. сьв. о. Николая з Оборн, Н. Й. на дохід церкви Баль відбуде ся на 23-ого мая в суботу. Початок о 7-ій год. вечер, в гали Ст. Кащака на Washington Str. Nr. 135.

Запрашаємо всїх братів Русинів і сестриць Русинок на сей Баль. Каждий буде задоволений. Вступ 25 цнт. За забаву і музику ручить

Комітет Церковний. ...
19-21 М. Поляньский.

БАЛЬ, ВЕЛИКИЙ БАЛЬ заходом бр. сьв. о. Николая, від. 53 Р. Н. Союза в Пітсбурґ, Па. відбуде ся дня 30-го мая (Decoration Day) в гали „Просьвіти" на 7-ій ул. SS. Pittsburg.

Половина доходу на церков половина для каси братства.

Початок о год. 3 30 по пол.

Запрашаємо на сей баль усїх: як старших так і молодших.

За добру забаву ручить Уряд брацтва.

Н. Войтович пр.
М. Дмитрів кас.
19-20 Ю. Березнїцкий скр.

„СТРАЙК"

Тую гарну, руску, 3-актову штуку зі сьпівами відограють на дни 23-ого мая с. р. т. є. в суботу о годині 7.30 вечером члени молоденької Читальнї в Тайльор, Па. на гали Otta при Union Str. напротив руского штору п. С. Збудовского.

Хто радби почути наш руский сьпів, та пригадати собі по троха старокраєві обставини, нехай прибуде та чемно і весело переведе вечер 23-го Мая 1908.

19-21 Комітет.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
в Elizabeth, N J

заходом усїх трех Братств: сьв. Володимира, сьв. о. Николая і сьв. Михаїла відбуде ся на дохід місцевої церкви дня 30. мая 1908 р. в Decoration Day, в звісній величезній гали Зінгера (Singer Hall) пір Elizabeth Ave і 4th Str.

Комітет постарав ся о найлїпшу в Елізабет музику так, що навіть найвибагливійші гості будуть заспокоєні. Декорації, услуга, буфет і т. д. знамениті. Сподіємо ся, що анї оден місцевий і замісцевий Русин і Русинка не опустять нагоди забавити свою душу і тїло так, як того є ще нїгде і нїколи не мали нагоди зробити.

Почат. о год. 3-ій по пол.

Комітет: (19-21)
Василь Левчик прд.,
Василь Гриценько секр.
Яцко Радзиняк кас.

СТРАЙК.

Сценїчний образ в трох діях, відограють члени Читальнї Просьв. ім. Тараса Шевченка в McKees Rocks, Pa., в неділю 24 мая 1908.

ОСОБИ:

Вокоман	п. А. Гальчак
Ревнтий	п. Путас
Насія, єго дочка	п на М. Каня
Маруся, єї подруга	п на Д. Дошна
Мордко арен.	п. І. Секула
Іван єго слуга	п. І. Фал
Семен академик	п. Т. Рідош
Василь господар	п. А Гошелик
Єго жена	п-на А Євусяк
Никола парубок	п. Є. Бодак
Матій „	п. А Сушиньский
Жандарм	п. О. Рейда
Павлунь. школяр	Єм. Бараник
Юрко „	І. Скварла

Режісер п. С. С. Йосипів.

Представленє розпічне ся точно о 7½ в Гали парохіяльній, Ella Str. Всїх околичних русинів запрашає

Комітет.

ВАЖНЕ для ДІВЧАТ.

Хочу женити ся і пошукую собі товаришки житя. Єсьм Русином з Галичини, літ 28, маєток вартости 2.200. Дівчини глядаю Русинки, чесної, письменної, щоб знала на машинї шити і щоб мала 200 до 300 дол. готівки. Єсли котра з дівчат згоджує ся на моє подане прошу єї повідомити мене листовно залучаючи свою фотографію. 21—23

P. D... N.
P. O. Lethbridge Alta. Can.

„Пролетарюше вшисткіх краюф лончце сєн!"

Під таким заголовком попавсь менї перед пару днями польский „афіш" до рук, в котрім було зазначено, що „Розвуй" (місцевий віддїл „П. П. Соціяльної" в Америцї) скликує величезні загальні збори, на котрих біля порушенія ріжних „пальонцих квестий" мало вияснити ся робітникам про значінє робітничого сьвята (першого мая кождого року).

Користаючи з нагоди, а що важнїйше, зауваживши на плякатї імя звісного менї дра Бронїслава Кіршберга з Ню Йорку, котрий уходить за найздібнїйшого соціялїстичного бесїдника поміж Поляками в Америцї, я приладив як слїд свою нотатку, і з олівцем в руцї всунув ся бодай чи не перший на галю.

Вступ був вільний. А що біля деклямаций і „роботнїчих сьпєвуф" для зборів мала цїлком безплатно приграватн якась нова польська оркестра, проте й недивота, що уже о семій годинї вечером, на досить обширній Hibernian гали, аж зароїлось від пузатих Голїоцких Мазурів.

Нарештї, точно о осьмій, ся „нова" польска оркестра була ласкава явитись на гали. Поляки на єї вид заплескали, а оркестра настроїла, ну, й „вержнела" від вужа „марселянкен", або радше сказати, щось подібного до сьої мельодії.

Відтак виступив один „з товаржишуф", вклонивсь присутним і став говорити, говорити... Вкінци заявив, що він, тов. Ґроховский, не буде довго говорити, понеже сього вечора чуєть ся троха „зерваним", а по друге, то він, тов. Ґроховский, не має припорученого на сей вечір реферату, тільки заангажований др Кіршберґер, але, він ще не приїхав до тепер з Ню Йорку. Певно тому, говорив дальше тов. Ґроховский, що мусїв ся мабуть „трен" десь розбити... або щось такого...

Але, щоб шан. „Родаци і родачкі" не думали, продовжав дальше Мазур, що „дйабел" такий страшний як його малюють, то він представить їм одного англицкого „товаржища", котрий вместо дра Кіршберґа вияснить шан. публиці, що то властиво значить день першого Мая для робітників на цїлім сьвітї.

„Вийшов „англицкий „товаржиш", вклонив ся, і зачавши від „Pollan Gentlemen", зачав говорити. Але, о скільки голїоцкі Мазури скористали з орації англицкого бесїдника про значінє робітничого сьвята, най уже сам факт за себе говорить, який схопленний на гали, подаю тут в оригіналї.

— „Мондзе праві, псякреф"... — відозвавсь один з Мазурів, ко трі сидїли в передних лавках.

— „Ба! кеби ксьондз які" — поправив друг: й

— „А нє вєта ви, кумє, по якему он праві?" — запитав знова один, котрий усїй бесїдї Американця прислуховав ся з роззявленою губою.

— „Юсьцї, зе по француску! бо те хороби сицилїсти, всистке страх уцоне!" — відпалив певний себе, перший Мазур, котрий в додатку запевняв ще своїх „кумуф", що він все, а все розуміє. понеже знає французьку мову...

Дальше наступила „деклямація".

Один „з товаржиши" висунувшись наперед, махнув пару разів руками, сказав, а радше пробурмотів щось про „Вшисткіх дйаблуф", панів, попів, і „цесаржуф", опісля, пошкробав ся у потилицю, і деклямація скінчена!...

Відтак наступив — Польский робітничий „сьпєф".

Про польский сьпів волїв би я й не згадувати. Але „Свобода", котра приходить тут в кількадесять примірників тижнево радо читає ся тут не тільки нашими Рутенцями, але перечитуєсь також важнїйші статї з неї й Голїоцким Мазурам, тотеж побоююсь, щоб тут замешкалі „браця" не справили менї порядного „ляня"... єсліб я прозабув про їх сьпів...

Тотеж подаю до загального відома що Голїоцкі „Браця" сьпівали, але так звучно, що єсліб приміром пес був тодї замотавсь на галю, то хоть скоро увійшов, то еще скоршеб був стулив хвоста від страху під себе, і втїкав де за сему гору.

— Відтак аж, забрав голос один з найвизначнїйших тут польских соціялів, котрого аргументаціям хочу й я посьвятити поважнїйших пару стрічок.

„Товаржише вшисткіх крайуф лончце сєн!" — зачав голїоцкий Мазур.

„Так, єднайте ся, понеже тільки через єдність, через злуку усїх робітників на сьвітї, ми „Поляци" зможемо і мусимо виборотн собі „зємє ойчистон".

„Одначе, — говорив дальше „польский соціял", щоби сю сьвяту нашу гадку, скорше можна ввести в житє, то обовязком єсть не тільки кождого з нас, але й усїх робітників на сьвітї, зрозуміти уже раз се наше польске слово „хцем"... Бо як скоро се не наступить, так довго усї наші змаганя розібють ся о „цудзи нам" шовінїзм, а ми й на дальше останемось найнещаслившими людьми, як булисьмо й до тепер"

„Правда, — продовжав дальше Мазур, — ми не можемо говорити, щоб для нашої ідеї не робилось до тепер уже нїчого. Бо почавши від „огнїстих муф" у віденьскім і прускім парлямент, усюди товариші працюють для нас. Навіть у самому серцї Росії, як у Петербурзї, Москві, а навіть аж ген поза Кавказом — на Чорному Морі у Владивостоцї й найблизшій Сибериї!..

„А однак, мимо так енергічної праці симпатизуючих нашій справі у цїлому сьвітї робітників, ми, „Поляци", маємо право считатись найнещаслившим народом під сонцем, — говорив дальше Мазур.

„Бо, поминувши уже Москалїв і віденьский парлямент, котрий обмежує нас у наших правах (?!) пруско-бісмарківска гакатa в своїм шовінїзмі посуває ся уже аж так далеко, що сягнула уже по се, що нам, Полякам, було найдорожшого, бо не тільки що не узнає нашої красної, польскої мови у прускихшколах, але в додатку, силоміць видирає нам нашу прадїдну землю.

„І єсли так дальше піде, то нехай цїлий сьвіт не бере нам, Полякам, сього за злочин єсли ми огірчені подібним знасилованєм у білий день, відповімо терором, на терор..."

Чуєш, ти рускнй робітнику? Не тільки усї промови у віденьскім і берлїньскім парламентї усїх опозиційних послів, але навіть в Петербурзї, в Москві, на Кавказї (себто у Владивостоцї) славні подвиги на корабли „Потемкин" — нашого Матюшенка, словом усе, що не робилоб ся, і не робить ся для угнетених народних мас, се все, що робилось і робить ся сьвідомими одиницями на цїлому Божому сьвітї, то робить ся виключно, лише для Поляків і їхніх шовінїстичних теорий!...

Таке виходить з мови сього бесїдника.

Вивлащенє Поляків з їх прадїдньої землї прускою гакатою, є в дійсности політичним злочином, але як мінїмальними суть усї дотеперішні кривди польского народу в порівнаню з відвічною політичною і економічною неволею нашого руского народа. І то завдяки лишень ляцкому шовінїзмови.

Порівнайте лишень, панове Ляхи усї наші кривди з вашими! Порівнайте лишень се безнастанне ваше ігноранє наших найсьвятійших народних прав! Се безнастанне плюгавленє вашими ляцкими гакатистами, як Сєнкевичом, Бартошевским і т. д. нашої історії, минувшини, традиций, нашої мови... А відвічна неволя, завдяки мнимій „обронє стану посяданя" шляхти на нашій, корінній, прадїдній землї, утиск наших хліборобів, тих справдїшних аґрарних, шляхоцких невільників, погляньте на се а збілїєте усї, як ніч перед сходом сонця.. Сьвіт цивілїзований, після ваших аргументаций „не повинен брати вам сього за злочин, єсли ви, огірчені відвічною кривдою свого народа, терором на терор зачнете відповідати"...

Сли так, то як ви, і ваша ляцка буржуазія, приняли послїдний вчинок Січиньского? Він мимо молодого віку, зрозумів уже цїлу огиду вашої олїґархії в Галичинї, й трунений до найглибших тайників своєї молодої душі відповів рівнож „терроромнавідвічний терр ор".

І чи знайшлось у вас, Ляхи хоть слівце співчутя для молодого житя, котре кинув вам під ноги Січиньский?

А може „то цо іннего"?

Ігноруйте лишень так дальше панове Ляхи і плюйте усїй цивілїзації в очи. Сьвіт скорше вглянє в нашу справу і тодї покажеть ся по чиїй сторонї шовінїзм, а по чиїй розпука і неволя!

Михайло Беля.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Слівце до Русинів в Крос Форк, Па.

В перших днях, мая с. р. було менї приємно навідати ся до Вас, панове земляки в Крос Форк, Па. А просили Ви мене на се, щоб мати спромогу сповнити свій великодний обовязок, се б то щоб Ви могли очистити свої душі з гріховних брудів тай начати з Христовим воскресенем „ходити во обневленіе жизни“..

Вражіне, яке я виніс з Вашої місцевости, є дуже миле Ви стоїте кріпко при своїй батьківській вірі, хоч не бракувало посторонніх з'усиль, щоб накинути Вам чужих богів; Ви не цураєте ся своєї народности, лиш вважаєте себе сьвідомими Русинами Українцями; Ви не дробитесь на партії, а держите ся разом і загалом беручи, ведете ся честно, по христіянськи. Правда, Ви не маєте у себе церкви, бо й не можете мати, так як є вас надто обмаль а й Ваша місцевість не має будучности. Но з другого боку, хто знає, чи не лїпше Вам з тим, що церкви між Вами нема, бо не маючи церкви, не маєте клопотів, гніву і сварнї між собою анї не знаєте, що се за порода американьский хрунь, перевертень, Юда, бо (скажу Вам на вухо) всяка така погань між нашим народом в Америцї виродила ся найбільше як раз через церкву... Як там в прочім воно не є, а Ви панове Русини з Крос Форк, Па. заслугуєте на се, щоб за Ваше привязане і непохитність у своїм прилюдно висказати Вам признане і піднести Вам на славу. Важатиб-б лише, щоб Ви кріпили ся і держались так красно і на дальше. — З окрема же висказую свою подяку п. п. Іванови Фецичови, Сидорови Мацкову, Дмитрову Гриценку і Федорови Судї за сю щирість і сердечність, з якою вони мене приймали. — Христос воскрес!

Ramey, Pa May 7 1098.

о. П. Понятишин.

ДОПИСИ.

З Олифанту, Па.

Знаючи о тім, що орґан нашої партиї „Правда“, не помістив би моїх уваг на своїх шпальтах, удаюсь з просьбою о ласкаве поміщене моєї дописи в найблизшім числї „Свободи“.

„Не мала баба клопоту, тай купила собі пороса“ — говорять люди. Таке сталось і з нашими людьми, належачими до партиї „істинно-хрунївскої“ чи там партиї татунця Обушкевича. Довший час ми спокійно рили під всїм, на що нам вказав татунцьо, та нїхто не перешкаджав нам в тім; аж забаглось нам клопоту, тай спровадили собі з Галициї писаку Сурмача, робячи его редактором „Правди“.

Спроваджуючи его гадалисьмо, що він з такої самої породи сотворінь як і ми, але в короткім часї переконались, що завелисьмо ся. У него інстинкт потягу до корита наповненого брагою більше розвинений ніж у нас, та що може іти на перегони з найбільшим мочимордою, будучи певним, що завсїгди вийде витязем. Люди говорять, що то оказ нової породи хрунїв, котру виховав польско-галицкий ряд. Совершенність в хлептаню браги осягнув він по Галичинї а властиво по Лемківщинї в часї аґітациї за Сгапіньским.

Хотяй він в Олифантї короткий час, але много клопоту наробив олифантским готельникам. Від часу его приїзду почали в Олифантї по готелях дуже скоро випорожнюватись фляшки, а пивницї наповнюватись порожними кеками. Готельники, затираючи руки, тїшились тим, але в невдовзї і страх їх напав, бо олифантскі броварі не можуть достарчити так великої скількости пива та віски, а спроваджати з инших місць не вигідно їм. Почали дивуватись, хто таку велику скількість пива та віски проглятує і по довгих пошукованях дійшли, дослїдили, що таким специялїстом не є хто иньший, лишень ново-прибувший редахтор від „Правди“ Цуцик, чи Сурмач, чи Бог там зна, як его звуть. От, справдїшний сурмач. Трубить він не на сурму, але на шклянку та келишок. Однак лихо его бери, нехай би трубів собі, та закропляв свою душу, то можеб від американьскої віски пішов скорше до неба по тій дорозї, яку він вказує людям та на котрій є дорогосказом екс-редахтор „побожний Фекула“.

Але тут иньше лихо, котре він сїє між людьми, мажучи ріжні клевети в зацофаній „Правдї“, та до сего еще долучає свої власні портрети, як він виглядає, коли сидить з фляшкою та келишком у Митренка. Що за лихо, послухайте люди. Сїм лїт тому буде, як ми удостоїлись такої чести, що отрималисьмо від о. Макара так хорошу назву „хрунь“. Ми приймили сю назву з чистою совістею, радісно, бо она як раз лицює нам, та з сеї назви пробиваєсь наша душа. То наша слава і ми всї тим гордимось вже через сїм лїт. Она стала нашою питомою, наша власна з крови та кости.

Аж тут приходить якийсь ґрінор Цуцик та хоче нам сю назву відняти. Хиба не знає, що то все одно, як би хотів нам серце, душу вирвати. Кричить радикали, хрунї, так як би ми мали що спільного з радикалами від старої церкви. Може тому хто не повірить, то нехай спитаєсь першої лїпшої дитини в Олифантї, без ріжницї, чи она руська чи анґлїйска, а она ему скаже, що хрунь то той, хто належить до церкви татунця Обушкевича.

На що було его спроваджувати до Америки — Бог сьвятий знає! Чи ми не мали своїх американьских смаровозів, стихотворцїв, істориків (як: Фекула, Борух, Мурдза і инші) котрі поклали немалі заслуги коло розвою хрунївства. А тепер за їх заслуги відганяти їх від корита? Та то чиста несправедливість!... По що сипати на одного таку суму велику, яку платять редакторови теперішньому, коли за сї гроші можна двох утримати, та они зужилиб сї гроші на щось користного; а не так як Mr. Цуцик, котрий все заносить до готелїв і то еще радикальних.

Всему тому винен нїхто иньший, як наш „Всечестнїйший о. Обушкевич, котрий страха ради епископа відсунув ся від редакторства а передав Цуцикови. Тепер він сам накивав пятами на Америку та поїхав в Галилею, а нам, его хрунївскому стаду прийде не одну неприємність витерпіти від его престолонаслїдника.

На сей раз вистарчить то, щоби представити моїм одномишленникам, яка небезпека грозить нашій хрунївскій партії. На другий раз, коли редакція „Свободи“ буде ласкава і позволить місця, то напишу про се більше, а також скажу дещо про нашого собрата о. Обушкевиче зі Simson, Pa. та про его заходи, щоби перемінити нашу твердоруську віру на цареславну.

З почтенієм

Ваш Гаврило.

З Клївленд, О.

Подвизанія настоящих чорносоненцїв і кнутопоклонників Російского царославія в Клївланд, Огайо.

Пару затуманених клївляндских москвофілів, одобрених Джерзи-сітским Гладиковим „псу-вачом“, видячи, що туй, туй, приходить їх киринї конець, бо всї чесні люди від них утїкають, а вертають назад до своєї церкви і віри, аби запобігчи тому лиху і угроруський нарід тримати в темнотї взялись ось на такі штучки:

На чолї стоїть царославний батюшка, Капанадзе, і один прихвостень і кнутопоклонник російского царства бородатий А. Русиник. Они спровадили собі якогось мадярского вигнанця ім. Дуду, котрий, як чую, учив ся в мадярщинї на плебана — при тім всї кути повитирав там, та утїк до Америки за якійсь переступства. Єго сими часами має царославний Платон викропити на Росийско цареславного батюшку; той Дуда володїє словацким язиком, та аби міг угроруський нарід баламутити і тягнути до цареславія, мають лишити его в клївляндськім царославнім багнї, а батюшка Капанадзе десь має перенестись на друге росийске царство.

От, і такими то штучками, та махінаціями росийске царославіє ширять, наші непрошені опікуни! Тепер той бородатий Русиник апостол царославія ходить помежи угроруський нарід, особливо по Угринових кмотрах, з „посувачом“, мов з посланієм Платоновим, вихвалює цареславіє і ново воцарившого ся батюшку з Пряшева і гадає, що бодай тим потрафить перетягнути пару людей до свого багна. Джана Угрина, коршмара з Homestead, страх вихваляє за его підлу роботу. А кого, як кого? А Mr. Жатковича хвалить до небес за тое, що той Жаткович есть Редактором Ам. Руск. „Вістника“ орґану гр. кат. Орґанїзаціи „Соединенія“ і так паплюжить в тім гр. кат. орґанї нашу гр. кат. віру і нашого Єпископа.

Розуміесь, що мають они того Жатковича і за що хвалити і величати. А чиж то мало людей той Жаткович звів з правої дороги своїми статями, котрі він писав через цїлий рік, а котрі ворожо відносились до нашої гр. кат. віри і народности? Тож нема чого дивуватись, що Жатковича хвалять царославні кнутопоклонники, бо они знають, що той Жаткович богато, а богато, причинив ся до розширеня царославія. Они би раді були аби ще той Жаткович лишив ся при редакторстві „Вістника“ бо тогди би настали буйні жнива для царославія.

Царославні ликуючи з бабранини Жатковичової в „Вістнику“ і бачучи що той Жаткович нападає в кождім числї на нашого Епископа, на чесних угроруских сьвященників они дістали більші роги і нуж до свої підлої роботи братись. Адже не диво, що і в Клївляндї виступив сьміло апостол цареславія, котрий аґітує при барах за своєю вірою.

Михайло Бабій.

Перший Великий Вечерок в Джерзі Сіти, Н. Дж.

відбуде ся заходами

АМАТОРСКОГО ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА і ХОРУ

в Недїлю дня 24-го Мая 1908 р.

в Гали Церковній, ріг улицї Sussex і Green в JERSEY CITY, N. J.

ПРОГРАМА ВЕЧЕРКА:

1. а) „Летів орел“ } відсьпіває місцевий хор.
   б) „Козаченьку куди йдеш“ }
2. Деклямація: „Тополя“, п-на М. Бабяк.
3. „Рікою на водах“, терпет сольо, відсьпівають п-нї: В. Ґела, А. Лабовска і М. Бабяк.
4. Марш Соколів — хор мужеский.
5. Промова привітна — о. А. Улицкий.
6. **„СТРАЙК“**

сценїчний образ в 3-ех дїях з житя хлїборобів в Галичинї о. Н. Струтиньского.

ОСОБИ:

Вокоман Підскакевич	п. Т. Яворский
Реентий	п. К. Кирчів
Настуня, его дочка	п-на Анаст. Ющак
Маруся, подруга Настї	п-нї П. Костенка
Іван, жидівский попихач	п. Д. Саноцкий
Семен, академик	п. П. Мацїйовский
Василь, молод. господар	п. Л. Павелчак
Василиха, его жена	п-нї А. Лабовска
Никола, молод. парубок	п. М. Келичава
Матій, „ „	п. Т. Пацала
Мордко, арендар	п. Т. Лабовский
Павлуньо, школяр	В. Сандович
Юрко, „	С. Медвідь
Жандарм	п. С. Ядловский

7. „Молитва“ — відспівають школярі (між 1-им а 2-им актом).
8. „І старому придасть ся школа“, деклямація — (між 2-им а 3-им актом) М. Микитишин.

Режісер і управитель хору п. А. ҐЕЛА.

ПОЧАТОК точно о годинї 7-ій вечером.

Чистий дохід призначений на руску гр. кат. Церков сьв. Ап. Петра і Павла.

Цїни місць: Перші ряди по 35 цнт. Дальші місця по 25 цнт.

О численну участь уклінно просить ся всїх місцевих і сусїдних Русинів і Русинок

КОМІТЕТ.

НОВЕ ВИДАВНИЦТВО.

В Київі заснувалось нове видавництво „Шлях“, яке має на метї видати цїлий ряд переважно перекладних книжок з соціольоґічних питань.

В найближчім часї видавництво випускає в сьвіт: „Ввесь сьвіт в українській справі“. (Голос сьвітової преси про львівський атентат).

Готують ся до друку і війдуть сього лїта такі книжки:

„Комунїстичний Минїфест К. Маркса і Ф. Енґельса“, Новий переклад з нїмецкої мови перевірений з французским і анґлїйским ориґіналами. З додатком передмов авторів і нового твору К. Каутского з приводу 25-лїтнього Марксового ювілею.

Луї де Брукер — „Партія і професіональні спілки“ з додатком міжнародньої анкети в цїй справі. —

Видавець Левко Юркевич.

Адреса для зносин з видавництвом: Швейцарія, Geneve, Boulevard de la Cluge 7. — L. Yourkiewitsch.

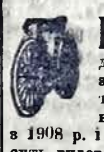

Байсиклї. Єсли хочете мати дуже добрий і сильний байсикель за умірковану цїну, то купуйте від нас. Ми маємо на складї найбільшу скількість модель з 1908 р. і ґарантуємо, що всї байсиклї суть видержалї до найтяжшого ужитку. У нас є також головний склад годинників, брилянтів, музикальних інструментів, револьверів, стрільб, бритв і т. д. по найнизших цїнах. J. M. ERIKSEN & CO. Dept. 57. 237 5th Ave. CHICAGO, ILL.

Контора виміни гроший і Аґенція Корабельна

R. Publishing and Exchange Co.

184 Hudson Str., New York

Книжки

які можна дістати в склад книжок „Свободи“:

Америка	15 ц.
Ангил та пустельник і т. і.	15 ц.
Біблія велика	2 дол.
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15 ц.
В Старім і Новім краю	25 ц.
Гріхи мілїонерів і т. п. С. 7.	15 ц.
Дещо з історії. православної місії в Америцї	10 ц.
Дещо про зьвірята	30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5.	15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6	15 ц.
Драгоманів	25 ц.
Еміґрант	15 ц.
Жовнїр	10 ц
Журавлї	10 ц.
Житє Ісуса Христа	1.50 дол.
Житє зарібки, орґанізації і т. п. в С. Зл. Державах	15 ц.
Земельне питан	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.
Казки про Жидів	15 ц.
Історія Руси з образками	10 ц.
Капітал і праця	15 ц.
Книжка Рахункова	50 ц.
Казки про Жидів	15 цт.
Марія	10 ц.
Многострадальний народ, огляд історії україньского народу	20 ц.
Навернений Грішник	20 ц.
Народний рух австро-угорсдких Русинів	15 ц.
Новий Завіт	2 дол.
Образки і загадки	10 ц.
Оповіданя	15 ц.
Оповід. про заздрих богів	10 ц.
Про відступників від рос. православія	10 ц.
Про нутро землї	25 ц.
Підземні скарби	25 ц.
Покуса	10 ц.
Псалтир	1 дол.
Релїгійні вірованя старинних народів	20 ц.
Розмова Поляка з Русином	10 ц
Смерть	10 ц.
Стародавні казки та оповіданя	15 ц.
Степові люде	15 ц.
Страйк	20 ц.
Стріляй на смерть, робітнича драма	15 ц.
Товариска ворожка	15 ц.
Унія в Америцї	20 ц.
Хто з чого жиє	15 ц.
Які то є люди на земли, з 20 образками	50 ц.
Як мужик ходив до царя праввди шукати	15 ц.
Через кордон	15 ц.
Якої нам треба науки	5 ц
Руско-анґлїйский тлумач	60 ц
Польско-анґлїйский тлумач	60 ц.
Коляди	15 ц

Молитвенники в красній оправі

Бог Надежда моя	2.50 дол.
Хлїб Душі	2.50 „
Druh Duszi	1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.)	.75 ц.
Молитвенник малий	1.50 дол.
Вінець	1 50 „
Зборник	2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колєкторскі церковні	10 ц.
Книжочки Братскі	10 ц.
Метрики хрещеня	3 ц.
Метрики шлюбні	3 ц.
Метрики смерти	3 ц.
Помяник померших душ	10 ц.

Пишіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson Str., New York, N. Y.

H 83

В загальнім інтересї

прошу вас списати менї чим скорше імена і докладні адреси всїх готельників, сторників і тих, що посилають гроші до краю та продають шифкарти на вашім плейзї а котрі роблять з нашими людьми бизнес.

Напишіть також якої они народности.

Спис такий засилайте на адресу

Jno J. Ardan, 339 Second Ave. New York, N. Y.

Сподїють що жаден сьвідомий Русин не забуде се зробити.

З поважанем — Іван Ардан.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінєтами і портретами наших руских ґеніїв — Шевченко, Драгоманів, Франко, Лисенко і Богдан Хмельницкий. Продає друкарня „Свободи“ по ціні 50 цнт. за 25 штук. Адрес:

„SWOBODA“
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Важна справа.

Звертаюсь отсим не до байдужних а до вас охочих до праці, молодих Русинів і Русинок, котрі вже в Америці по скілька років і вміють анґлійску мову.

Спишіть, будьте добрі, всі ті найважнійші слова і вирази анґлійскі, які кождий ґрінор або ґрінорка мусять навчитись, аби робити ту роботу яку Ви робите. Кожде анґлійске слово треба пояснити на руске.

Не тратьте часу а списуйте ті слова і присилайте до мене сейчас.

Хто се зробить дістане в своїм часі в дарунку гарну і пожиточну книжочку.

З поважанєм
Jno J. Ardan,
c/o Mr. Bourret,
339 Second Ave.,
New York, N Y

Українське Видавництво „Ранок“ в Київі.

Вийшли з друку книжки:

Драгоманов М.: „Старі хартії вільности“ 40 коп., „Рай і поступ“ 40 коп., „Заздрі боги“ 10 коп., „Швейцарська спілка“ 10 коп., „Про волю віри“ 10 коп., „Євагельска віра в старій Англії“ 5 коп., „Царство Божіе внутри вас“ Л. Толстого 10 коп. — Стеценко К.: „Ще не вмерла Україна!“ слова П. Чубинського, народне видання (ноти) 15 коп., „Прометей“ слова Ол. Коваленка (ноти) 45 коп. — Піменова: „Цілість держави і автономія“, перекл. Ол. Коваленка 3 коп. — Коваленко Олекса: „Горбоконик“ казка віршами 20 коп. — Лозинський М.: „Польський і руський революційний рух і Україна“, І. частина 35 коп. — „Розвага“ український декляматор Артистичний збірник поезій, опов'дань, жартів, сатир і гуморесок для читання і деклямування на сцені, вечерницях, літер. збірках, драмат. школ. і ин. Уложив Олекса Коваленко, том І, друге видання, до 600 стор. гарного друку з 62 портретами поетів письменників і артистів, з малюнками і вінєтками. Ціна 1 карб. 25 коп., в артистичній оправі 1 карб. 75 коп. — Теж Том II, в якому надруковані твори, що не увійшли в перший том, з 50 портретами до 500 стр. Ціна 1 карб. в оправі 1 карб. 50 коп.

Адреса: Українське видавництво „Ранок“. Київ, Іванівська 75, Олексі Коваленкові. — Росія. (19-22)

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛЇЯН ЧУПКА
Конзулярний комісар.
Полагоджує всі справи в Галичині. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи війскові. Споряджує контракти, повномочія і всі инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всі вписи гіпотечні. 2—
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D
P. O Box 372. WILKES-BARRE, PA.

Frank Posluszny
Готельник

Найлїпші тутешні і імпортовані напитки.

Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.

Телефони:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South

1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Звертаємо уваву усїх Вп. Родимцїв що одиноким управненим до пересилки гроший на стейт Коннектікот є

ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має кавцію в стейті в сумі 10.000 долярів.

У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. Полагоджує справи війскові як увільненя від асентерунку, контролї, вправ і т. п. Продає шифкарти на всї лїнії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всїх країв.

Тому, Родимцї, проч з чужими а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи війскові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нїм по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

$3·50. Рідка спосібність! Ми закупили за готівку цїлий фабричний запас сих годинок за дуже низьку цїну. Сї годинки були продавані по 15·00 дол., однак ми тепер продаєм їх по 3·50 дол. Мають на 20 лїт тревалу позолочувану коверту. Годинки суть мужескі або дамскі, ґварантовані на 20 лїт і висаджувані цїнними камінями. Показують час як найдокладнїйше і тому суть поручені усїм тим людям, котрі працюють прим. при зелїзницях. Таку годинку висилаємо за одержанєм 3·50 дол. або посилаємо через експрес на C. O. D. 3·50 дол. і оплата експресу уповажнює кождого до виключної власности годинки. Оглянути єї можна ще перед заплатою. ДАРОМ гарний позолочуваний годинник з брельоком до кождої годинки. Пишіть докладний адрес: R. A. FRETER & Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill. (9—21)

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Ріг Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОКТОР ШТАИН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді, 7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

Dr. E. J. LARKIN

Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої пополуд. В недїлї від 10-ої год. рано до 12 полуд.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn

ВСЇ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

HOWARD ALBERT,

Аптикар.

Продає всїлякі лїки по найнизших цїнах. Лїки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК

в Шенандорі, Па.

Капітал	$100.000.00
Надвишка	150.000.00
Нерозділені зиски	22.437.34
Депозити около	1.000 000.00

Банк сей має найбільшу надвишку зі всїх банків в Шенандорі.

Уряд Злучених Держав переховує в нїм свої гроші.

Банк отворений від 9 рано до 3-ої пополудни.

Принимає вклади від доляра почавши.

Хто хоче, аби єго гроші приносили процент, нехай їх вложить до

Першого Народного Банку в Шенандоа, Па.

УЖИВАЮЧІ ТЮТЮН.

Золота годинка і ланцушок, ґварантований на 20 лїт, вартости 23 долярів. Таку годинку дамо кождому, хто поможе нам розповсюднювати наш найлїпшої якости тютюн. Ви можете легко розпродати тютюну за 6 долярів між ваших приятелїв і за те дістанете даром сю гарну годинку. -27

Подайте нам свою виразну адресу.

EUROPEAN TOBACCO CO.
33 Leonard Str., Dep. 51, Neew York, NY.

РУСИНИ!

Єли хочете дістати добру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як найтаньше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.

Telephone Calls Office 52—2.
„ „ House 18—2.

А подякуєте і пізнасьте чесного чоловіка.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка нерозділені зиски $93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Стефан Рябець

має у себе найлїпші напитки, циґари і папіроси. Має також добре заряджену ґросерню.

СПРОБУЙТЕ!

Mahanoy Plane, Pa.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисї: від 8 ої до 10-ої год. рано, від 2 ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old P'hone 1269—B

UNION Ticket Agency

ПРОДАЖА ШИФКАРТ

203. Lackavana Ave.
SCRANTON, PA.

Найлїпше місце, де можна купити шифкарту до старого краю, як також переслати гроші до Галичини, Угорщини, Росії і других країв по таній цїнї.

Даємо також позички на морґч. 42

Dr. Teofil A. Starzynski

ЛІКАР.

Лїчить всїлякі хороби, жіночі, мужескі і дїточі — совістно.

Вилїченє, єсли можливе, ґварантує.

Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.

15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA.

Coffee Quality

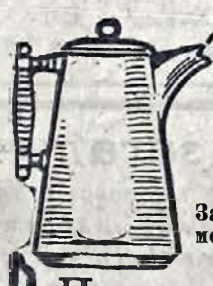

Запах і сатисфакція уживаня дорогої кави може бути осягнена також при уживаню таншої кави, єсли додамо до неї

Правдивої Франкової домішки

Она робить добру каву таншою, а тану каву лучшою. Она не лиш полїпшує запах і смак кави, але також усуває всякі єї злі наслїдки і робить єї добрим напитком для кождого.

Она була уживана більше як 25 лїт европейскими кухарами; тепер можна єї набути і тут і она набирає щораз то більшої популярности.

Єсли не уживалисьте єї ще, то запитайте свого ґросерника про неї. — Млинок кавовий на кождім пакунку єсть нашим знаком охоронним. Єсли дістанете єї, то будьте певні, що дістаєте правдиву.

HEINRICH FRANCK SOEHNE & CO
Американьска філїя: FLUSHING, N. Y. 5

Аґенція Корабельна і Пересилка Гроший

Заіннорпорована в Стейтї Ню Джерзі. Капітал 50.000·00 д.

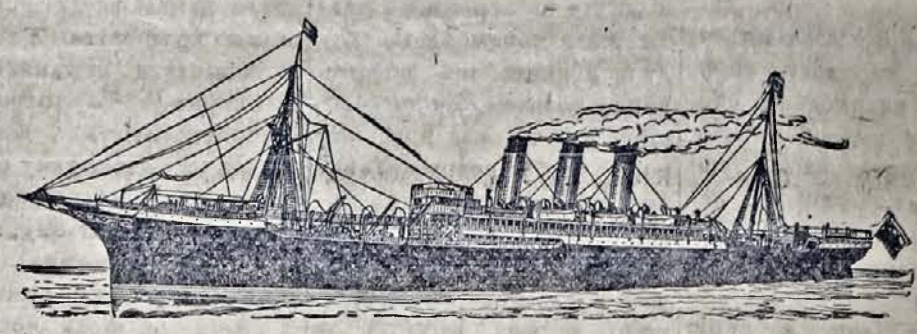

184 Hudson St., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всїх країв і держав сьвіта по цїнах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лїнії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цїнах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти**, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалї перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи війскові**, як: увільненє від асентирунку, війскової контролї, увільненє від вправ і т. п.

5) **Вирабляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї калїцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Дирекція готова служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

З поважанєм

Дирекція:

Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., К. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULTZ,

Контрактор і будівничий.

Всї роботи полагоджує сей час і точно, як також подає цїни на всїлякого рода роботи. 36

АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цїнник і пробки висилає даром

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити визше пів мілїона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.